

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 8-9 czerwca 2013 roku na kierunku „zarządzanie”
prowadzonym w ramach nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia,
o profilu ogólnoakademickim, realizowanych w formie studiów niestacjonarnych
na Wydziale Nauk Społecznych
w Nadbużańskiej Szkole Wyższej im. Marka J. Karpią w Siemiatyczach**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: Prof. dr hab. Marek Lisiński - członek PKA

członkowie:

- Dr hab. Bogusław Plawgo - członek PKA – członek PKA - dydaktyka
- Dr hab. Wiesław Ciechomski - członek PKA – członek PKA - kadra
- Mgr Łukasz Łukomski – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Piotr Pokorny – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na kierunku „zarządzanie” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Nadbużańskiej Szkoły Wyższej im. Marka J. Karpią w Siemiatyczach. Wyżej wymieniony kierunek studiów otrzymał pozytywną ocenę jakości kształcenia, wyrażoną w Uchwale Nr 653/2010 Prezydium PKA z dnia **7 lipca 2010 r.**, z terminem obowiązywania do roku akademickiego 2012/2013 (szczegóły w **Załączniku nr 3**).

Wizytacja odbyła się z własnej inicjatywy Komisji w ramach harmonogramu ustalonego na rok akademicki 2012/2013. Rozpoczęcie wizytacji poprzedziło zapoznanie się członków Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustalenie podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowanie wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty przedstawione przez Władze Uczelni na potrzeby wizytacji, przeprowadził hospitację zajęć i wizytację bazy dydaktycznej, odbył spotkania ze studentami i pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe.

Załącznik nr 1 Podstawy prawne oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1)

Dnia 2 kwietnia 2001 r. Minister Edukacji Narodowej udzielił pozwolenia stowarzyszeniu p.n. Nadbużańskie Stowarzyszenie Edukacyjne w Siemiatyczach – jako założycielowi – na utworzenie niepaństwowej uczelni zawodowej p.n. Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach z siedzibą w Siemiatyczach. Jako ogólny kierunek działalności

wskazano: kształcenia na poziomie wyższych studiów zawodowych w specjalności: „zarządzanie firmą”. Termin ważności pozwolenia został ustalony na pięć lat. Decyzją Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 października 2001 r. Uczelnia została wpisana do rejestru niepaństwowych uczelni zawodowych. Decyzją Ministra Edukacji i Nauki DSW-3-Eko-4031-123/06 z dnia 30 marca 2006 r. termin ważności pozwolenia został przedłużony do dnia 30 września 2009 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedłużył termin ważności pozwolenia do dnia 30 września 2014 r. na podstawie Decyzji Nr MNiSW-DNS-WUN-6013-3267-4/KT/09 z dnia 28 września 2009 r. W dniu 30 marca 2012 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedłużył termin pozwolenia na czas nieokreślony.

Specjalność „zarządzanie firmą” zostało przyporządkowane do kierunku „zarządzanie i marketing” Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu DSW-3-MP-4003-773/05 z dnia 8 lipca 2005 r.

Misja oraz Strategia Uczelni na lata 2012-2016 zostały zatwierdzone Uchwałą nr 98 (3/2012) z dnia 3 kwietnia 2012 r. Senatu Nadbużańskiej Szkoły Wyższej (NSW).

Analizując obowiązująca w Szkole strategię należy odnotować jej poprawną strukturę. Składają się na nią kolejno:

- słowo wstępne Rektora Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w Siemiatyczach,
- koncepcja i przebieg pracy nad Dokumentem,
- charakterystyka Uczelni,
- analiza SWOT,
- wizja i misja Uczelni,
- cele i działania strategiczne,
- monitoring i ewaluacja Strategii.

Ocena formalnej strony Strategii Rozwoju Nadbużańskiej szkoły Wyższej w Siemiatyczach na lata 2012-2016 upoważnia do stwierdzenia, że dokument jest wewnętrznie spójny. Rozpoczyna go preambuła. Kolejne części mają na celu określenie strony metodologicznej prowadzonego badania. Autorzy strategii formułują „Algorytm postępowania w procesie tworzenia Strategii Rozwoju Nadbużańskiej Szkoły Wyższej na lata 2012-2016”. Dalej przedstawiają charakterystykę Szkoły uwzględniającą sytuacyjne uwarunkowania jej rozwoju oraz dokonują analizy strategicznej. Wszystko to jest podstawą określenia strategii jako programu rozwoju Szkoły. Dokument ten kończy syntetyczna część dotycząca monitorowania i ewaluacji strategii.

Dokonując merytorycznej oceny tego dokumentu wyznaczającego rozwój Uczelni należy podkreślić istotną rolę preambuły tego dokumentu. W niej w sposób jednoznaczny wskazuje się adresatów tego programu rozwoju, podkreślając, że są nimi cała społeczność akademicka oraz interesariusze zewnętrzni. Jej autorzy podkreślają także, że ostateczna wersja dokumentu powstała w oparciu o konsultacje społeczne. Dotyczy, bowiem kluczowych aspektów rozwoju Uczelni.

Przywołana w Dokumencie koncepcja badań, sprowadzona tu do „Algorytmu postępowania w procesie tworzenia Strategii, zgodna jest ze standardami obowiązującymi przy opracowaniu tego długoletniego programu rozwoju. Skutkuje to poprawnym doborem metod analizy strategicznej a także prawidłowym ich wykorzystaniem.

Zastosowana przez realizatorów strategii analiza SWOT właściwie identyfikuje szanse i zagrożenia otoczenia zewnętrznego oraz silne i słabe strony Szkoły. Rezultaty jej

wykorzystania pozwalają na określenie wizji NSW, która brzmi następująco: ***Działamy na rzecz nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa.*** Tak zdefiniowana wizja wyznacza misję Szkoły, którą jej władze definiują jak następuję: ***Nadbużańska Szkoła Wyższa jest szczególną wspólnotą nauczycieli akademickich, studentów i pozostałych pracowników Uczelni, zjednoczonych w dążeniu do kreowania dobrego wizerunku Uczelni, do utrwalania akademickich obyczajów i wzorców kulturowych, kształcenia studentów na światłych i odpowiedzialnych obywateli, aktywnie funkcjonujących w społeczeństwie informacyjnym zintegrowanej Europy. Będąc świadomą burzliwych przemian i rosnących potrzeb współczesnego społeczeństwa oraz gospodarki będzie dążyć do ciągłego dostosowywania swojej oferty edukacyjnej i kształtowania pozytywnych postaw wśród studentów oraz integracji środowiska triady nauka – biznes – administracja.***

Analiza opisaney wizji i misji Uczelni wskazuje jednoznacznie, że prawidłowo definiowany jest, antycypowany w przyszłości, szczególny powód funkcjonowania Szkoły. Zawarte w nich powody czy racje, dla których ma działać w przyszłości NSW, wskazują, że jej władze z dużym zrozumieniem i dociekliwością określiły zamierzenia rozwoju Szkoły. Podkreślić należy, że pozostają one w szczególnej dysproporcji pomiędzy aktualnym stanem warunków funkcjonowania Uczelni. Takie zdefiniowanie wizji i misji jest wyrazem, jak to odczytują członkowie Zespołu Oceniającego, jednoznacznego, wyrażonego w pewnych wartościach i priorytetach działania, wskazania istotnych dla Uczelni wyzwań i kierunkowo określonych przedsięwzięć.

Tak zdefiniowana wizja i misja Szkoły determinują określenie jej strategicznych celów, którymi są kolejno:

1. Poprawa jakości i efektywności kształcenia,
2. Kształtowanie przyjaznych relacji z otoczeniem,
3. Zwiększenie poziomu internacjonalizacji Uczelni,
4. Zapewnienie rozwoju Uczelni.

Pierwszy cel strategiczny, który wyznacza planowaną do realizacji w przyszłości koncepcje kształcenia, obejmuje następujące działania strategiczne:

- kształtowanie zróżnicowanej oferty o odpowiedniej jakości obejmującej produkty dydaktyczne skierowane do różnych grup odbiorców;
- udoskonalenie systemu kształcenia, otwartego na nowe techniki i metody nauczania, dostosowanego do potrzeb regionalnego rynku pracy;
- wypracowanie efektywnego modelu studiów indywidualnych;
- poprawa wykorzystania narzędzi technologii komputerowej w kształtowaniu nowoczesnej oferty dydaktycznej (w tym również e-learning);
- kształtowanie wśród studentów etycznych postaw przedsiębiorczych;
- wyrabianie umiejętności współpracy opartej na wzajemnym zaufaniu oraz umiejętności pracy zespołowej;
- wspieranie pracowników dydaktycznych i administracyjnych w ciągłym podnoszeniu swoich kompetencji;
- opracowanie i wdrożenie systemu doradztwa dydaktycznego i zawodowego.

Ocena misji Uczelni z punktu widzenia opisaney tam koncepcji kształcenia wypada pozytywnie. Ujęte w strategii priorytety rozwoju, a wśród nich koncepcja kształcenia, jednoznacznie potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery swej aktywności. Analiza koncepcji kształcenia upoważnia również do stwierdzenia, że

jest ona spójna zarówno z misją Szkoły, ale także jest właściwie uszczegółowiona w postaci działań strategicznych.

Reasumując ocenie tego kryterium można przydać cechę w pełni. Identyfikowane w misji Szkoły priorytetu jej rozwoju znajdują odzwierciedlenie w przyjętej i realizowanej koncepcji kształcenia.

1.2)

Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia, wynikające z przyjętej w Szkole koncepcji kształcenia na kierunku „zarządzanie”, są skutkiem obowiązujących i zaakceptowanych przez Uczelnię przepisów prawa. Dotyczy to szczególnie dostosowanie planów i programów do ogólnie obowiązujących zasad i norm prawnych w tym Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i Rozporządzenia Ministra MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Doskonalenie procesu kształcenia odbywa się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Senat i Radę Wydziału. Uchwała nr 106 (11/2012) z dnia 29.09.2012 Senatu nadbużańskiej szkoły Wyższej oraz Uchwała Rady Wydziału Nauk Społecznych nr 17 (1/2010) z dnia 25.09.2010 Wyznaczają tok postępowania w tym zakresie. Senat zatwierdza efekty kształcenia na kierunku „zarządzanie”, a Rada Wydziału przyjmuje plan dla ocenianego kierunku studiów. Wskazane powyżej akty prawne określają również, w sposób bezpośredni i pośredni, udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w budowie koncepcji kształcenia.

Studenci jako Interesariusze wewnętrzni mają zapewniony udział w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Specyfika Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w Siemiatyczach powoduje, iż relacje między studentami a władzami Uczelni są bardzo bliskie i opierają się na relacjach partnerskich. Udział studentów w ustalaniu koncepcji kształcenia opiera się w dużej mierze na kontaktach nieformalnych. Podczas spotkań z Zespołem Oceniającym PKA, władze Uczelni poinformowały, że opinie studentów na temat możliwości modyfikacji procesu kształcenia najczęściej pozyskiwane są w ramach dyskusji w trakcie zajęć dydaktycznych. Informację tę potwierdzili także sami studenci. Zdaniem studentów, ich opinie są brane każdorazowo pod uwagę i w konsekwencji dokonywane są zmiany np. w zakresie treści programowych przekazywanych podczas zajęć.

Ponadto wskazać należy, że studenci biorą także formalny udział w procesie ustalania koncepcji kształcenia, poprzez każdorazowe opiniowanie planów studiów i programów kształcenia, co potwierdzono na podstawie analizy dokumentów przedłożonych podczas wizytacji. Należy, zatem uznać, że wymóg opiniowania planów studiów i programów kształcenia wynikający z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) jest spełniony.

Brak jest dokumentacji potwierdzającej udział interesariuszy zewnętrznych w procesie budowy koncepcji kształcenia. Z przedstawionych zespołowi wizytującemu informacji wynika jednak, że takie opinie, w formule konsultacji nieformalnych, były prowadzone. Nie miały one jednak charakteru powszechnego i systemowego. Troską władz Wydziału powinno być, i to w nieodległej przyszłości, sformalizowanie tych działań i nadanie im cech kompleksowości.

Oceniając to kryterium należy stwierdzić, że Wydział Nauk Społecznych prowadzi niesformalizowane i niesystematyczne działania dotyczące udziału interesariuszy

zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za znaczący. Wykorzystanie interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów, co stwierdzono powyżej, ocenić można jako w pełni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1

Ocena misji Uczelni z punktu widzenia opisanej w niej koncepcji kształcenia wypada pozytywnie. Ujęte w misji priorytety rozwoju, a wśród nich koncepcja kształcenia, jednoznacznie potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery swej aktywności. Koncepcji kształcenia jest spójna z misją Szkoły, ale także jest właściwie uszczegółowiona w postaci działań strategicznych.

1.2)

**Proces tworzenia koncepcji kształcenia, były przedmiotem obrad ciał kolegialnych, w których uczestniczyli studenci, jako interesariusze wewnętrzni. Wydział Nauk spełnia wymóg opiniowania planów studiów i programów kształcenia wynikający z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym
Wydział prowadzi niesformalizowane i niesystematyczne działania dotyczące udziału, interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w tworzeniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku nie miał charakteru powszechnego i systemowego. Troską władz Wydziału powinno być, i to w nieodległej przyszłości, sformalizowanie tych działań i nadanie im cech kompleksowości.**

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Analizując i oceniając koncepcję kształcenia, a w ramach niej efekty kształcenia, według którego odbywają się zajęcia na II i III roku studiów należy stwierdzić, że jest ona realizowana według standardów kształcenia. Taka konstatacja wynika nie tylko z dokonanej przez ekspertów Zespołu Oceniającego weryfikacji programu kształcenia, ale także z analizy zaleceń wskazanych w toku poprzedniej oceny jakości kształcenia (Uchwała Nr 653/2010 Prezydium PKA z dnia 7 lipca 2010 r.).

Koncepcja kształcenia była oceniana zarówno z punktu widzenia spełnienia obowiązujących standardów kształcenia na kierunku „zarządzanie”, jak również z perspektywy deklarowanych przez Uczelnię efektów kształcenia zawartych w opisie sylwetki absolwenta.

Sylwetka absolwenta została określona poprzez wskazanie efektów kształcenia dotyczących wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Analiza wszystkich cech, jakie może nabyć, ukształtować i doskonalić w toku studiów jej absolwent rodzi przekonanie, że mamy do czynienia z dobrą, prowadzącą proces kształcenia na odpowiednim poziomie szkołą wyższą.

Z analizy informacji zawartych w planie niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku „zarządzanie” obowiązującym, w Nadbużańskiej Szkole Wyższej w Siemiatyczach, studentów II i III roku studiów wynika, że realizowane w toku procesu kształcenia efekty kształcenia odpowiadają deklarowanym efektom ujętym w sylwetce absolwenta. Są one skutkiem wykonywania określonych zajęć, a w nich przekazywania treści kształcenia przy wykorzystaniu określonych metod prowadzenia zajęć.

Efekty kształcenia dla studentów pierwszego stopnia studiów niestacjonarnych na kierunku „zarządzanie” zostały określone w Uchwale nr 106 (11/2012) z dnia 29 września 2012 r. Senatu Nadbużańskiej Szkoły Wyższej.

W Raporcie samooceny Władze Wydziału Nauk Społecznych kierunek „zarządzanie” wpisują do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych oraz do jednej dyscypliny naukowej – nauk o zarządzaniu. Analiza efektów kształcenia przyjętych dla kierunku „zarządzanie” dowodzi, że efekty te mieszczą się również w dyscyplinie ekonomia. Członkowie Zespołu Oceniającego zwrócili uwagę władzom Szkoły na konieczność zmiany odniesienia efektów kształcenia do dwóch, a nie jak dotąd jednej dyscypliny naukowej.

W przesłanej skorygowanej informacji zamieszczonej w Systemie POLON, władze Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w Siemiatyczach przedstawiają nowe, skorygowane odniesienie kierunku „zarządzanie” do dwóch dyscyplin naukowych lokowanych w dziedzinie nauk ekonomicznych. Są to: nauki o zarządzaniu oraz ekonomia.

Uczelnia w treści Raportu samooceny przedstawiła opis kierunkowych efektów kształcenia dla kierunku „zarządzanie”. Obejmuje on 11 efektów w zakresie wiedzy, 11 efektów w zakresie umiejętności oraz 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Efekty te właściwie odniesiono do efektów kształcenia w obszarze kształcenia nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia profilu ogólnoakademickiego. **Zestaw efektów kierunkowych należy uznać za właściwy i generalnie spójny z nazwą kierunku „zarządzanie”.**

Analizując efekty kształcenia można wskazać obszary kształtowania kierunkowych efektów kształcenia, których ewentualna modyfikacja mogłaby wzmocnić identyfikację koncepcji kształcenia z dyscypliną nauki o zarządzaniu oraz zapewnić bardziej indywidualne podejście do tworzenia tożsamości kierunku „zarządzanie” prowadzonego w danej Uczelni. W szczególności w wielu efektach kształcenia podkreśla się jego identyfikację raczej z dyscypliną ekonomia, niż z dyscypliną nauk o zarządzaniu. Dotyczy to między innymi takich efektów jak W01, W02, W03, W07, W08, W09. Większe eksponowanie treści bezpośrednio związanych z naukami o zarządzaniu jest tym bardziej wskazane, iż treść wielu efektów kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności można uznać za nieco nazbyt ogólną. Można nawet zauważyć, iż pozostając one na poziomie ogólności obszarowych efektów kształcenia nauk społecznych i nawiązującą do ocenianego kierunku jedynie poprzez dodawanie sformułowania typu „... właściwych dla ocenianego kierunku”. Takie podejście jest dopuszczalne, ale z punktu widzenia komunikatywności zestawu kierunkowych efektów kształcenia także w stosunku do potencjalnych studentów bardziej bezpośrednio odwoływanie się do kategorii właściwych dyscyplinie nauki o zarządzaniu byłoby bardziej wskazane.

W świetle powyższych uwag można uznać, iż **zestaw kierunkowych efektów kształcenia jest w swojej zasadniczej konstrukcji poprawny, aczkolwiek mógłby być**

doskonalony tak, aby lepiej tworzyć ramy dla ocenianego kierunku studiów „zarządzanie” i pełniej kształtować jego unikalną tożsamość.

Ocena szczegółowych efektów kształcenia, a w szczególności ich zgodności z wymogami KRK nasuwa pewne trudności. W Raporcie samooceny przedstawiono sylabusy przedmiotów zgodne z KRK przygotowane jedynie dla przedmiotów realizowanych na pierwszym roku studiów. Sylabusy pozostałych przedmiotów dostosowane do poprzednich wymogów standardów kształcenia nie w pełni mogą być podstawą weryfikacji adekwatności zakładanych efektów kształcenia do wymogów KRK. W sylabusach tych, bowiem nie ujęto części opisujących cele przedmiotu. W trakcie wizytacji Zespół Oceniający poinformował władze Uczelni o konieczności posiadania pełnego zestawu sylabusów dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia zgodnych z wymogami KRK. Władze uczelni szybko zareagowały na tę uwagę. Pełny zestaw sylabusów wraz z planem studiów oraz z efektami kształcenia przypisanymi poszczególnym przedmiotom przesłały na ręce Przewodniczącego Zespołu Oceniającego. W związku z powyższym można było dokonać oceny spójności szczegółowych efektów kształcenia z efektami kierunkowymi.

W odniesieniu do Kart przedmiotów przygotowanych zgodnie z KRK stwierdzono, że generalnie zachodzą właściwe warunki do osiągnięcia wszystkich zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Z analizy przesłanego planu studiów wraz z kierunkowymi i szczegółowymi efektami kształcenia oraz z poszczególnych Kart przedmiotów wynika, iż w poszczególnych przedmiotach przewidziano zestawy efektów przedmiotowych, które pokrywają treści efektów kierunkowych. Można nawet zauważyć, że poszczególne efekty kierunkowe są realizowane na szeregu przedmiotach.

Szczegółowa analiza Kart przedmiotów wykazała, iż zdarzają się pewne uchybienia w zakresie formułowania szczegółowych efektów kształcenia. W niektórych sylabusach nie sformułowano specyficznych, szczegółowych efektów kształcenia, lecz powielono wybrane efekty kierunkowe. Ze względu na ich ogólne brzmienie, a jednocześnie zawarte w treściach programowych zagadnienia wąsko związane z danym przedmiotem, nie mogą one zostać w pełni osiągnięte. Na przykład w odniesieniu do przedmiotu *marketing* dotyczy to takich efektów jak: P_W_01, P_W_02, P_W_04, P_W_07, oraz wszystkich efektów w zakresie umiejętności. Podobna sytuacja ma miejsce w sylabusie przedmiotu *informatyka w zarządzaniu, informatyka (szczególnie w odniesieniu do umiejętności)*. Jednakże wskazane uchybienia należą do wyjątków, a treści zdecydowanej większości efektów przedmiotowych zostały sformułowane prawidłowo i dobrze wpisują się w efekty kierunkowe.

W zestawie efektów kształcenia zgodnym z KRK nie wyeksponowano specjalnościowych efektów kształcenia. Specjalnościowe efekty kształcenia nie zostały także właściwie wyeksponowane w Raporcie samooceny w części „Ogólne cele kształcenia...”. Można natomiast zauważyć, że w treści Raportu samooceny na stronie 2., w ramach przedstawiania koncepcji kształcenia, określono sylwetkę absolwenta specjalności „zarządzanie bezpieczeństwem”. Nie sformułowano tu jednak sylwetki absolwenta drugiej proponowanej specjalności „zarządzanie firmą”, co uznać należy za błąd.

Dostępność opisu zakładanych efektów kształcenia jest niewystarczająca. Obecnie, a więc w trakcie wizytacji Uczelni, opis zakładanych efektów kształcenia zawarty jest jedynie w części Kart przedmiotów udostępnionych w bibliotece oraz dziekanacie. Każdy student ma możliwość swobodnego wglądu w tę dokumentację, co potwierdzili studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA. Zgodnie jednak z informacją przekazaną przez

studentów, zakładane efekty kształcenia są im każdorazowo przedstawiane przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć w semestrze.

Niezależnie od wskazanych drobnych uchybień występuje spójność w systemie szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia. Efekty te właściwe wpisują się w obszarowe efekty kształcenia nauk społecznych, w dziedzinę nauk ekonomicznych i dyscypliny: nauki o zarządzaniu i ekonomie, tworząc jednocześnie prawidłowe ramy dla kształcenia na kierunku „zarządzanie”.

2.2)

Efekty kierunkowe jak to zauważono powyżej są sformułowane poprawnie, aczkolwiek można sformułować opinie, iż mogłyby mieć mniej ogólny charakter i w ten sposób tworzyć lepszą identyfikację ocenianego kierunku studiów. Bardziej precyzyjne sformułowanie treści efektów kierunkowych ułatwiłoby ich osiąganie i sprzyjałoby możliwościom weryfikacji. Pewne słabości treści efektów kierunkowych są niwelowane jednak poprzez precyzyjne ukształtowanie treści efektów szczegółowych/przedmiotowych w Kartach przedmiotów. Jednocześnie jednak efekty przedmiotowe są formułowane w sposób zapewniający ich sprawdzalność. Wyjątkiem są, wspomniane wyżej, nieliczne przypadki zbyt ogólnego formułowania efektów szczegółowych, które w istocie powielają treść efektów kierunkowych.

Niezależnie od tego, prawidłowo ukształtowane efekty szczegółowe odnoszone są do licznych efektów kierunkowych zapewniając, pomimo wysokiej ogólności tych ostatnich, ich właściwą realizację. Ponieważ dla poszczególnych przedmiotów przyjęto zasadę, iż wskazuje się znaczną liczbę efektów przedmiotowych i odnosi się je do licznych efektów kierunkowych i obszarowych (zob. plan studiów z efektami kształcenia), to zachodzi tu pokrycie zestawu efektów kierunkowych efektami szczegółowymi. Nie ma również zagrożeń, co do właściwego wpisywania się efektów deklarowanych na danym kierunku studiów w efekty obszaru nauk społecznych. Na przykład w przedmiocie *Zachowania organizacyjne* wskazano, iż odnosi się on do aż 7 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy i 5 efektów kierunkowych w zakresie umiejętności. Można tu dostrzec potwierdzenie nieco nazbyt ogólnego formułowania efektów kierunkowych. Niezależnie od powyższej uwagi należy ocenić, iż efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Oceniając Karty przedmiotów realizowanych na I roku studiów, które uwzględniają opis zakładanych efektów kształcenia, należy stwierdzić, że są one sformułowane w sposób zrozumiały. Ponadto, ich sformułowanie pozwala ocenić, iż są one sprawdzalne. Stanowisko to potwierdzili także studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym.

2.3)

Stosowany system oceny efektów kształcenia ocenić należy jako odpowiedni. Studenci byli w stanie jednoznacznie stwierdzić, że znany jest im system oceniania. Zasady weryfikacji efektów podawane są każdorazowo na pierwszych zajęciach w semestrze oraz zostały częściowo uwzględnione w udostępnionych Kartach przedmiotów (dotyczy Kart przedmiotów realizowanych na I roku studiów).

Według studentów, przedstawiane na pierwszych zajęciach zasady zaliczania przedmiotów oraz bieżącej oceny postępów w nauce są dla nich zrozumiałe. Jednocześnie

sposób oceniania ocenili jako wymagający, lecz sprawiedliwy. Jako przykłady form oceny postępów w nauce oraz form zaliczenia zajęć, studenci przedstawili testy wiedzy, prezentacje, gry symulacyjne, case study, itp.

Na podstawie analizy Kart przedmiotów, które uwzględniają system weryfikacji efektów kształcenia (dotyczą I roku studiów) należy stwierdzić, że opisany w nich system oceny tych efektów w większości obejmuje wszystkie obszary, tj. wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Możliwość oceny osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia może być dokonana na podstawie Kart przedmiotów przygotowanych zgodnie z KRK. W zdecydowanej większości przedmiotów właściwe sformułowano szczegółowe efekty kształcenia i występuje tu ich zgodność zarówno z celami przedmiotów jak i z treściami programowymi. Jedynie w nielicznych przedmiotach - o czym mowa była wyżej - sformułowanie zbyt ogólnych efektów szczegółowych (powielających efekty kierunkowe) sprawia, iż nie mogą być one w pełni osiągnięte z perspektywy przyjętych treści programowych i celów kształcenia dla danego przedmiotu. Dotyczy to takich przedmiotów jak: *informatyka i informatyka w zarządzaniu*.

Studenci, jak to zidentyfikowano w toku spotkania, są na bieżąco informowani o celach przedmiotu, kryteriach ocen i zaliczeń przedmiotów. Odbywa się to na pierwszych zajęciach dydaktycznych z danego przedmiotu.

Pewną słabością systemu oceny efektów kształcenia jest brak przyporządkowania określonych form zaliczania poszczególnych treści kształcenia metodom dydaktycznym i przedmiotowym efektom kształcenia. Przykładowo wśród metod dydaktycznych w przedmiocie *informatyka w zarządzaniu* wskazano „ćwiczenia praktyczne” nie ma jednak pewności, w jakiej formie będzie następowała weryfikacja efektów kształcenia i jakich treści będzie dotyczyła, a jednocześnie, które spośród przyjętych efektów przedmiotowych będą realizowane na danych zajęciach. Zapewne należy oczekiwać, iż formą weryfikacji treści przekazywanych na wykładach będą egzaminy, zaś zaliczenie ćwiczeń będzie tradycyjnie wymagało weryfikacji różnych form aktywności studentów. Zasadne byłoby jednak wskazanie tych form weryfikacji bezpośrednio, a nie jak jest obecnie, jako form domyślnych wynikających z przyjętych metod dydaktycznych. Niezależnie od powyższej uwagi można stwierdzić, iż przyjęty system ocen osiągnięcia efektów kształcenia na poszczególnych przedmiotach jest prawidłowy i obejmuje weryfikację wszystkich elementów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).

W trakcie wizytacji uzyskano dane mówiące o praktyce oceniania na kierunku „zarządzanie”. Poniżej zawarto informacje o średnich ocen z poszczególnych przedmiotów z ostatniej sesji egzaminacyjnej.

Średnia ocen z sesji wg przedmiotów i roczników

I rok

Przedmiot	Informatyka ZO	Mikroekonomia E	Nauka o państwie i prawie E	Matematyka ZO	Marketing E	Język angielski ZO
Średnia	3,91	3,49	4,06	3,32	3,55	3,38

II rok

Przedmiot	J. angielski ZO	Logika zal	Matematyka ZO	Informatyka ZO	Mikroekonomia E	Komunikacja w organizacji ZO
Średnia	3,86	4,21	4,08	4,19	3,90	3,95

III rok

Przedmiot	Makroekonomia ZO	Matematyka ZO	Prawo E	Filozofia ZO	Informatyka ZO	J. angielski ZO	Informatyka w zarządzaniu
Średnia	4,00	3,26	4,63	3,83	4,08	4,04	3,73

Wyżej zaprezentowane średnie z egzaminów świadczą o rzetelnym ocenianiu studentów, bez nadmiernej tendencji do zawyżania ocen.

Analiza prac przejściowych (**zob. Załącznik nr 4**) także wykazała, iż przedstawione zaliczenia spełniają podstawowe wymogi. Stwierdzono, iż w pierwszym terminie nie otrzymuje zaliczeń i nie zdaje egzaminów ok. 10 % studentów.

W czasie studiów student zalicza przedmioty (wykład, ćwiczeń, laboratorium i seminarium) oraz praktyki zawodowe. Oceny ze wszystkich przedmiotów wpisywane są do indeksu i karty egzaminacyjnej. Pozytywna ocena jest równoznaczna z zaliczeniem przedmiotu. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu z danego przedmiotu jest posiadanie zaliczeń wszystkich rodzajów zajęć z realizacją tego przedmiotu. Zaliczenia oraz egzaminy przeprowadza prowadzący zajęcia.

Praktyki stanowią część procesu dydaktycznego i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu. Odbywanie studenckich praktyk zawodowych ma na celu: poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania, poznanie struktur oraz mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji, pogłębienie wiedzy o poszczególnych branżach gospodarki, kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym m. in. umiejętności: analitycznych, organizacyjnych, pracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji itp., przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania, stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studentów na rynku pracy. Formę, miejsce i czas trwania praktyki określa Rektor. Osobą odpowiedzialną za zawieranie porozumień w sprawie praktyk z instytucjami, które przyjmą studentów na praktyki, jest również Rektor. W uzasadnionych przypadkach Rektor może zwolnić studenta z odbywania praktyki, jeżeli uzna, że student w inny sposób zdobył odpowiednie umiejętności praktyczne (np. praca zawodowa studenta, wolontariat w organizacji typu „non profit”). Student może zaliczyć praktyki uczestnicząc w obozie naukowym oraz w pracach badawczych lub wdrożeniowych, jeśli realizowana praca jest tematycznie związana z praktykami. Warunkiem zaliczenia praktyki jest złożenie przez studenta w rektoracie dziennika praktyk studenckich, raportu z praktyki oraz pozostałych formularzy opisujących przebieg praktyki, realizowane zadania, osiągnięcia w pracy i ocenę przebiegu praktyk. Formularze powinny być podpisane przez bezpośredniego przełożonego nadzorującego praktykę ze strony organizatora. Ze strony NSW formularze akceptuje wyznaczony przez rektora uczelniany opiekun praktyk. Zaliczenia praktyk dokonuje rektor na podstawie pozytywnej opinii komisji praktyk studenckich.

Opisany wyżej proces weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do praktyk zawodowych można ocenić pozytywnie. Należy w tym miejscu zauważyć, że zaliczanie praktyki wymaga zarówno od osób odbywających praktykę jak i zwolnionych z odbywania

praktyki (na podstawie pracy zawodowej lub prowadzenia firmy) wypełnienia szeregu dokumentów weryfikujących osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Potwierdzenie prawidłowości zrealizowanych zadań następuje zarówno przez opiekuna praktyki w miejscu jej odbywania jak i przez uczelnianego opiekuna praktyk.

Na kolejny semestr studiów zostaje wpisany student, który zdał wszystkie egzaminy, uzyskał wszystkie zaliczenia i odbył praktyki wynikające z planu studiów.

Temat pracy dyplomowej student ustala z promotorem w ramach seminarium dyplomowego. Ponadto temat pracy powinien być zgodny z wybraną przez studenta specjalnością. Praca dyplomowa powstaje w dwóch ostatnich semestrach pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, którym powinien posiadać tytuł profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent wyznaczony przez Rektora. Termin złożenia pracy dyplomowej upływa na dwa tygodnie przed dniem kończącym ostatnią sesję egzaminacyjną dla studiów danego rocznika. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie zaliczenia ze wszystkich przedmiotów i praktyk oraz zdanie egzaminów przewidzianych planem studiów, uzyskanie oceny, co najmniej dostatecznej z pracy dyplomowej. Rektor ustala termin egzaminu dyplomowego i powołuje komisję, przed którą odbywa się egzamin. W skład komisji wchodzi: Rektor, promotor pracy dyplomowej, recenzent oraz inni nauczyciele akademicy. Egzamin jest ustny i ma charakter otwarty (publiczny). Ukończenie studiów następuje po złożeniu przez studenta egzaminu dyplomowego z wynikiem, co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych i jego odpis. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: średnia ocen egzaminacyjnych i zaliczeń przedmiotów, ocena pracy dyplomowej jako średnia ocen promotora i recenzenta, ocena z egzaminu dyplomowego.

Weryfikacja efektów kształcenia w przedstawionym powyżej opisie procesu dyplomowania może być oceniona pozytywnie. W trakcie egzaminu dyplomowego studenci odpowiadają na cztery pytania, które obejmują kierunkowe efekty kształcenia. Zarówno treść pytań na egzaminie dyplomowym, jak i formułowane oceny nie budzą wątpliwości. Same prace dyplomowe spełniają generalnie wymagania stawiane pracom licencjackim. Zdarzają się uchybienia w zakresie jasnego i precyzyjnego stawiania celów prac. Natomiast zaletą wielu prac jest uwzględnianie części empirycznej. Oceny wystawiane przez promotorów i recenzentów są generalnie adekwatne do jakości prac. Pewną słabością jest natomiast stosunkowo częsty brak wskazywania w recenzjach na uchybienia w ocenianych pracach uzasadniające obniżanie ocen. Niezależnie od tych uwag należy stwierdzić, iż proces dyplomowania spełnia wymagania stawiane w tym zakresie.

Poddane oglądowi karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu pozwoliły na stwierdzenie, że są one prowadzone poprawnie. W wybranych losowo teczках absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządza się je poprawnie.

Przyjęty system weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia na wszystkich etapach jest prawidłowy i obejmuje weryfikację wszystkich elementów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).

2.4)

Mając na uwadze specyfikę kształcenia na ocenianym kierunku, system monitoringu karier absolwentów prowadzony przez Nadbużańską Szkołę Wyższą w Siemiatyczach należy ocenić pozytywnie. Na wstępie należy podkreślić, że studenci ocenianego kierunku to w 95% osoby aktywne zawodowo, które pragną podnieść swoje kwalifikacje.

Uczelnia prowadzi badania w formie ankiet o zróżnicowanej formie. Jedna z ankiet bada preferencje zawodowe oraz plany edukacyjne absolwentów. Druga ankietą z cyklu bada natomiast bieżącą sytuację zawodową i edukacyjną absolwenta z uwzględnieniem oceny przydatności studiów w odniesieniu do sytuacji zawodowej.

W roku 2012 w miesiącach czerwiec i wrzesień zostały przeprowadzone ankiety wśród studentów Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w Siemiatyczach w zakresie monitoringu ich karier zawodowych. Przygotowano 4 ankiety: 3 dla absolwentów NSW i 1 dla studentów, którzy w danym roku obronili prace licencjackie. Ankietą dla studentów III roku została przekazana studentom w dniu wręczenia dyplomów i w roczniku 2011/12 objęła 24 studentów. Ankietę dla absolwentów dotyczącą przydatności studiów i oceny studiów przeprowadzono wśród absolwentów rocznika 2010/11 i objęła ona 25 osób, które wyraziły chęć na jej wypełnienie.

Przeprowadzono dodatkowo dwie ankiety wśród absolwentów NSW w rocznikach:

- 2010/11 – udział wzięło 22 absolwentów;
- 2009/10 – udział wzięło 28 absolwentów.

Stopa zwrotu ankiet oscylowała w okolicach 60%. Zgodnie z informacją przekazaną przez Kanclerza Uczelni, średnio około 20% absolwentów kierunku nie wyraża zgody na przetwarzanie danych osobowych, co uniemożliwia Uczelni dotarcie do tych absolwentów z ankietami.

Wyniki ankiet zostały opracowane przez Kanclerza, a następnie przedstawione na posiedzeniu Senatu. Zgodnie z informacją przekazaną przez Kanclerza, w wyniku analizy ankiet, nie dokonano znaczących zmian w programie kształcenia, ponieważ z ich analizy nie wynikała taka potrzeba. Informację tę potwierdza Raport z badania absolwentów przedłożony podczas wizytacji.

Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, że NSW w Siemiatyczach spełnia podstawowe wymagania w zakresie monitorowania losów absolwentów. Należy również zauważyć, że proces ten powinien być dalej w sposób systematycznie rozwijany i doskonalony.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Problematyka ocenianych prac jest dość zróżnicowana, obejmuje zagadnienia z zakresu zarządzania, ale częściowo również finansów, ekonomii a nawet gospodarki przestrzennej. Nie wszystkie prace mieszczą się, zatem w kanonie kierunku „zarządzanie”.

Poziom merytoryczny prac jest bardzo zróżnicowany. Szereg prac posiada źle sformułowany cel, który dodatkowo nie jest spójny z tematem pracy oraz z jej treścią. Większość prac ma charakter odtwórczy i opisowy. Nie rozwiązują one konkretnych problemów badawczych, a jedynie je charakteryzują, często na podstawie skromnej literatury i stron internetowych dane zjawisko lub proces. W podsumowaniu pracy studenci bardzo rzadko nawiązują do stopnia realizacji postawionego celu. Niewiele jest prac opartych na wynikach własnych badań ankietowych. Trzeba jednak obiektywnie stwierdzić, że wśród

wylosowanych do ceny prac dyplomowych zdarzyły się również bardzo dobre, co świadczy o dobrym przygotowaniu studentów do ich napisania przez promotora jak i innych wykładowców. Oceniając recenzje sporządzone zarówno przez promotora jak i recenzenta należy zauważyć, że ich znaczna część (około 1/3 prac) ma zawyżone oceny.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1

Przyjęte kierunkowe efekty kształcenia są adekwatne do efektów kształcenia w obszarze kształcenia nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia profilu ogólnoakademickiego. Zestaw kierunkowych efektów kształcenia jest w swojej zasadniczej konstrukcji poprawny, aczkolwiek powinien być dalej doskonalony tak, aby lepiej tworzyć ramy dla ocenianego kierunku „zarządzanie” i kształtować jego unikalną tożsamość. Pewną słabością efektów kierunkowych jest ich nieco nazbyt ogólny charakter. Występuje spójność w systemie szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia.

2.2

Efekty kształcenia programu kształcenia na kierunku „zarządzanie” zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. W zdecydowanej większości przedmiotów właściwe sformułowano szczegółowe efekty kształcenia i występuje tu ich zgodność zarówno z celami przedmiotów jak i z treściami programowymi. Zdarzają się jedynie nieliczne przypadki zbyt ogólnego formułowania celów szczegółowych. Część Kart przedmiotów nie uwzględnia opisu zakładanych efektów kształcenia.

2.3.

System oceny szczegółowych efektów kształcenia można ocenić pozytywnie. Ocena weryfikacji efektów kształcenia na podstawie analizy prac przejściowych, wyników procesu dyplomowania, czy średnich ocen pozwala zakładać, iż proces ten nie przebiega prawidłowo. Występuje tendencja do zawyżania ocen prac dyplomowych. Nie budzi wątpliwości całość procesu weryfikacji efektów kształcenia praktyk zawodowych oraz procesu dyplomowania. Przyjęty system weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia na wszystkich etapach jest prawidłowy i obejmuje weryfikację wszystkich elementów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).

Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. System jest powszechnie znany studentom. Dostępność opisu zakładanych efektów kształcenia jest niewystarczająca. W trakcie wizytacji Uczelni, opis zakładanych efektów kształcenia zawarty jest jedynie w części Kart przedmiotów udostępnionych w bibliotece oraz dziekanacie. Niezbędne jest ukończenie prac nad nową witryną internetową Uczelni i udostępnienie na niej kierunkowych efektów kształcenia oraz Kart przedmiotów uwzględniających opis zakładanych efektów kształcenia.

Poziom prac licencjackich jest zróżnicowany. Szereg nie mieści się w kanonie kierunku studiów.

2.4.

Uczelnia rozpoczęła proces monitorowania losów absolwentów i spełnia podstawowe wymagania w tym zakresie. Proces ten powinien być dalej w systematycznie rozwijany i doskonalony

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Zgodnie z § 24 Statutu Uczelni do kompetencji Rady Wydziału należy m. in. uchwalanie, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat uczelni, planów studiów i programów nauczania dla prowadzonych na wydziale specjalności i kierunków oraz przekładanie ich do opinii Senatu Szkoły. Plany studiów na Wydziale Nauk Społecznych Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w roku akademickim 2010/2013 zostały zatwierdzone Uchwałą Rady Wydziału nr 17 (1/2010) z dnia 25 września 2010 r.

Kształcenie w na ocenianym kierunku studiów jest prowadzone wyłącznie w formie studiów niestacjonarnych I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Analiza i ocena programu kształcenia wskazuje, że pozwala on na osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Taka ocena wynika z treści Raportu samooceny, rozmów przeprowadzonych ze studentami, kadrą akademicką, władzami Uczelni oraz w dokonanej przez członków Zespołu Oceniającego oceny eksperckiej. Wnika stąd, że treść Kart przedmiotów w szczególności w zakresie deklarowanych celów kształcenia, przyjmowanych szczegółowych efektów kształcenia, treści kształcenia oraz stosowanych metod dydaktycznych pozwala przyjąć stwierdzenie, że zachodzą warunki umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. W odosobnionych przypadkach wskazanych powyżej, dla których efekty kształcenia zostały sformułowane zbyt ogólne, taka możliwość będzie utrudniona.

Analiza i ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowość doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych oraz metod dydaktycznych z punktu widzenia osiągnięcia efektów kształcenia oraz uzyskania zakładanej struktury kwalifikacji pozwala na pozytywną ocenę tych kryteriów szczegółowych. Dobór treści kształcenia, form kształcenia oraz wykorzystywanych metod dydaktycznych należy uznać za właściwy do osiągania efektów kształcenia na profilu ogólnoakademickim.

Czas trwania kształcenia przewidziany dla studiów niestacjonarnych I stopnia na kierunku zarządzanie można uznać za wystarczający dla uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Odnosząc się do czasu trwania kształcenia, studenci podkreślili podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, że specyfika studiów w formie niestacjonarnej wymaga od nich dużego nakładu pracy własnej i są tego świadomi. W ich opinii, treści kształcenia są odpowiednio skorelowane do wymagań i czasu kształcenia w formie bezpośredniego kontaktu z nauczycielami.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz wypowiedzi studentów i pracowników Uczelni wynika, że w ramach tej formy kształcenia realizuje się metody dydaktyczne obejmujące wykłady, analizę i interpretację tekstów źródłowych, studium przypadku, dyskusje, ćwiczenia, projekty badawcze, indywidualne projekty studenckie, gry symulacyjne i inne formy. Odnosząc je do treści różnych przedmiotów ujętych w planie studiów można zauważyć, że stosowane w toku kształcenia formy i metody dydaktyczne są zróżnicowane

W opinii studentów, formy prowadzenia zajęć oraz nastawienie nauczycieli akademickich sprzyjają aktywności i motywują do kreatywności przy zachowaniu podstawowych elementów kształcenia. Wykłady prowadzone są w zróżnicowany i co do

zasady aktywny sposób, co w ich opinii zasługuje na wyróżnienie. Generalnie podkreślali, że proces kształcenia prowadzony na kierunku „zarządzanie” jest według ich opinii bardzo dobry i stanowi o wysokiej wartości i znaczeniu Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w regionie.

W opinii studentów prezentowanej w toku spotkania z przedstawicielem Zespołu Oceniającego studenci stwierdzali, że dobór treści kształcenia jest odpowiedni i dostosowany do ich potrzeb. Nierzadko zdarzają się przypadki, że w toku dyskusji ze studentami, nauczyciele akademicy rozszerzają zakres materiału o zagadnienia dodatkowe, które proponują sami studenci w związku z praktycznymi problemami, które występują w ich pracy zawodowej.

Analiza i ocena treści kształcenia upoważnia do stwierdzenia, że odpowiadają one przyjętemu kierunkowemu efektom kształcenia. Można je określić jako adekwatne w stosunku do tradycyjnego kanonu kształcenia na kierunku *zarządzanie*. Studenci mają potencjalną możliwość wyboru jednej z dwóch specjalności kształcenia i w związku z tym grupy przedmiotów specjalnościowych. Studenci dokonują także wyboru seminarium dyplomowego i promotora pracy dyplomowej.

Organizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów należy ocenić pozytywnie. Zajęcia na ocenianym kierunku realizowane są w ramach 10 zjazdów w każdym semestrze i odbywają się głównie w soboty i niedziele w godzinach 8:00 – 20:00 oraz częściowo w piątki w godzinach 15:50 – 20:00 według przyjętego harmonogramu zjazdów. W opinii studentów, taki rozkład godzinowy zajęć jest wystarczający, albowiem w trakcie dnia dysponują, co najmniej godzinną przerwą pomiędzy zajęciami.

Podkreślić należy, że studenci mają również wpływ na wspomniany harmonogram, albowiem w bieżącym roku akademickim, na wniosek samorządu studenckiego, Senat przyjął uchwałę zmieniającą harmonogram w zakresie przeniesienia terminu jednego ze zjazdów.

Zgodnie z opinią przedstawioną przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, studenci są świadomi, jaką wiedzę i umiejętności powinni posiadać po ukończeniu ocenianego kierunku studiów. W opinii studentów, realizowany program kształcenia w dużym stopniu umożliwi im samorealizację i podniesienie kwalifikacji niezbędne do podjęcia nowej pracy lub uzyskania awansu zawodowego.

Uczelnia deklaruje w Raporcie samooceny, iż system ECTS jest ukierunkowany na studenta i przydział punktów opiera się na nakładzie czasu pracy studenta. Przyjęto, że roczny nakład pracy odpowiada 60 punktom ECTS, a w całym toku studiów 180 punktom ECTS. Założono, że na 1 punkt ECTS przypada 25-30 godzin pracy studenta. Na podstawie Raportu samooceny można stwierdzić, iż przy szacowaniu nakładu pracy studenta brano pod uwagę następujące elementy nakładów:

- 1) liczbę godzin kontaktowych (liczba godzin w tygodniu pomnożona przez liczbę tygodni nauki),
- 2) czas spędzony na indywidualnej nauce lub nauce w grupie: praca w laboratorium, zbieranie potrzebnych materiałów, pisanie prac i projektów, przygotowanie się do zajęć,
- 3) czas potrzebny do przygotowania się oraz udziału w egzaminach,
- 4) czas potrzebny na obowiązkowe praktyki.

Przyjęte założenia systemu punktacji ECTS należy uznać za prawidłowe. Ich wdrożenie w praktyce planowania poszczególnych przedmiotów można także ocenić

pozytywnie. Szacowanie nakładów czasu pracy studentów generalnie przeprowadzono prawidłowo i właściwie przeliczono na punkty ECTS. Udział punktów ECTS dotyczący poszczególnych grup przedmiotów w ogólnej puli punktów ECTS, przewidziany dla studiów I stopnia, jest właściwy.

Sekwencję przedmiotów można ocenić pozytywnie. W pierwszych dwóch semestrach realizowane są przede wszystkim przedmioty podstawowe i część przedmiotów kierunkowych. Na wyższych semestrach sukcesywnie wprowadzane są przedmioty specjalnościowe. Przez cały okres nauki z wyłączeniem semestru ostatniego realizowane są przedmioty kształcenia ogólnego, w szczególności język angielski. Mniejsze obciążenie zajęciami dydaktycznymi na semestrze IV sprzyja możliwości opracowywania wysokiej jakości prac dyplomowych.

Podobną jak wyżej opinię, dotyczącą sekwencji przedmiotów i modułów w planie studiów, wyrazili studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA. Stopień trudności i szczegółowości przedmiotów jest narastający i w opinii studentów w toku kształcenia nie występują przypadki, w których podczas przedmiotów o charakterze zaawansowanym studentom brak jest wiedzy lub umiejętności podstawowych. W ich opinii, przedmioty są odpowiednio rozmieszczone w programie kształcenia.

Możliwość indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych i studentów z niepełnosprawnościami należy ocenić jako wystarczający.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość indywidualizacji kształcenia na podstawie Regulaminu organizacyjnego studiów przyjętego uchwałą Senatu z dnia 3 listopada 2007 roku. Zgodnie z tym regulaminem, studenci, co najmniej trzeciego semestru mogą ubiegać się o odbywanie studiów według indywidualnych planów i programów studiów. Decyzję o dopuszczeniu studenta do odbywania studiów według indywidualnych planów i programów podejmuje Rektor biorąc pod uwagę zainteresowania i uzdolnienia studenta oraz wyniki jego dotychczasowych studiów, wyznaczając jednocześnie opiekuna studiów indywidualnych spośród nauczycieli akademickich posiadających stopień lub tytuł naukowy. Plan i program studiów indywidualnych przygotowuje opiekun studenta, a następnie zatwierdza je Rektor.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci podkreślili, że forma odbywanych przez nich studiów jest na tyle specyficzna, iż nie widzą potrzeby specjalnej indywidualizacji kształcenia. Podstawowy kształt tego procesu jest dla nich odpowiedni i wystarczający. Żaden ze studentów obecnych podczas spotkania nie studiował w ramach indywidualnego planu i programu studiów.

W odniesieniu do studentów z niepełnosprawnościami, Uczelnia nie wyróżnia szczególnych form indywidualizacji kształcenia, innych niż wskazane powyżej. Należy odnotować ponadto, że przedłożony Regulamin organizacyjny studiów (został przedstawiony jako aktualnie obowiązujący) nie spełnia dyspozycji §2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach (Dz.U. z 2011 r. Nr 160, poz. 958), w przedmiocie określenia sposobu dostosowania organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego do szczególnych potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi, w tym dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności. Należy jednak wskazać, że na Uczelni obecnie nie studiuje żadna osoba z niepełnosprawnościami, natomiast zgodnie z opinią przedstawioną podczas studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym oraz opinią władz Uczelni, do tej pory żaden

ze studentów z niepełnosprawnościami nie ubiegał się o jakiegokolwiek formy indywidualizacji kształcenia.

Podsumowując można zauważyć, że Uczelnia w praktyce nie stosuje form indywidualizacji procesu kształcenia. Zdaniem przedstawicieli Szkoły wynika to z braku zainteresowania taką formą organizacja procesu kształcenia ze strony studentów.

Mając na uwadze wszystkie ustalenia dotyczące tego aspektu oceny, zaleca się dostosowanie Regulaminu organizacyjnego studiów do postanowień Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach (Dz.U. z 2011 r. Nr 160, poz. 958), w szczególności w zakresie §2 dotyczącego indywidualizacji procesu kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami.

3.2)

Analiza i ocena przedstawionego powyżej programu kształcenia na kierunku „zarządzanie” realizowanego przez Nadbużańską Szkołę Wyższą daje podstawę do stwierdzenia, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Efekty kierunkowe zostały właściwie przyporządkowane efektom przedmiotowym. Trafnie określano ogromną większość efektów przedmiotowych oraz przyporządkowanie im właściwe treści programowe oraz metody kształcenia. Występuje, zatem spójność zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, form i metod dydaktycznych.

Praktyka na kierunku „zarządzanie” ma wymiar 4 tygodnie (120 godzin) i odbywa się po semestrze czwartym. Jej program jest spójny z kierunkiem studiów. Zgodnie z odbytą w trakcie wizytacji rozmową z opiekunem praktyk, procedura wyboru miejsca odbywania praktyki jest określona. Rozpoczyna ją zgłoszenie przez studenta firmy, w której zamierza odbyć praktykę studencką. Konieczne informacje dotyczące tej deklaracji przedstawia na formularzu Wypełniony formularz jest podstawą decyzji przez upoważnionego opiekuna praktyk do podpisania z firmą umowy o odbycie przez studenta praktyki studenckiej.

Weryfikacji efektów kształcenia praktyki zawodowej jest dokonywana w następujących formach:

- przedstawienia dokumentu „Ocena praktyki”, zawierającego ocenę studenta podpisaną przez opiekuna zakładowego;
- przedłożenie przez studenta syntetycznego „Raportu z praktyki” (w dokumentacji) podpisanego przez zakładowego opiekuna praktyki;
- przedstawienie opisowego, liczącego do 7 stron, „Raport z praktyki studenckiej”, którego strukturę określono punktach;
- złożenie przez studenta „Dziennik Praktyk Studenckich”, w którym ujęto wykonywane obowiązki praktykanta, potwierdzane przez zakładowego opiekuna praktyk.

Wszystkie powyższe dokument weryfikuje uczelniany Opiekun Praktyk i wstawia ostateczną ocenę za praktykę.

Dokumentację w powyższym zakresie przedstawiono członkom Zespołu Oceniającego w trakcie wizytacji. Przedłożono pełną dokumentację odbycia praktyk w roku akademickim

2011/2012 studentów specjalności „zarządzanie firmą”. Wśród przedstawionych miejsc odbywania praktyk znalazły się w większości firmy prywatne, ale także urzędy gminy, czy komendy policji. Generalnie wybór miejsc odbywania praktyk nie budzi zastrzeżeń.

W Uczelni funkcjonuje także zasada zaliczanie jako praktyki studenckiej pracy zawodowej studenta, lub prowadzenia jego własnej firmy. Student zainteresowany taką formą zaliczenia praktyki zawodowej wypełnia stosowany wniosek. Składa go u Dziekana. Uczelniany opiekun praktyk potwierdza „zgodność pracy zawodowej z profilem kształcenia w NSW” na tym dokumencie. Zgodę na zaliczenie pracy zawodowej jako praktyki wyraża Dziekan, natomiast wpis w indeksie dokonuje opiekun praktyk na zaliczenie.

W toku rozmowy z opiekunem praktyk stwierdzono, iż także w tym przypadku wymagane są od studenta wszystkie dokumenty identyczne jak w przypadku studentów kierowanych na praktyki studenckie. Następuję, zatem weryfikacja efektów kształcenia przewidzianych dla praktyki zawodowej także w przypadku studentów zwolnionych z jej odbywania.

Można stwierdzić, iż organizacja praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów nie budzi zastrzeżeń.

W poprzedniej ocenie jakości kształcenia sformułowano uwagi na temat zgodności programu kształcenia z wymogami obowiązujących standardów kształcenia.

Obecnie dokonana analiza i ocena programu kształcenia dotycząca studentów wyższych roczników w kontekście obowiązujących wcześniej standardów kształcenia wykazuje jego adekwatność. I tak usunięto w większości zaistniałe uchybienia:

1. Zapewniono realizację zajęć z języków obcych w odpowiednim wymiarze:

Język obcy (do wyboru): język angielski, język rosyjski, język włoski - 120 godz.
ETCS: 8 pkt.

Nie są natomiast realizowane zajęcia z Wychowania fizycznego

2. Realizowane są zgodnie ze standardami kształcenia treści kształcenia „Technologie informacyjne „ – w programie przedmiotu „Informatyka” - 30 godz. ETCS: 4 pkt.

3. Zapewniono realizację przedmiotów poszerzających wiedzę humanistyczną:

- Logika – 30 godz. ETCS: 4 pkt.
- Filozofia (do wyboru) – 30 godz. ETCS: 4 pkt.
- Socjologia (do wyboru) – 30 godz. ETCS: 4 pkt.

RAZEM: 60 godz.

Nie wprowadzono w przedmiotu Ochrona własności intelektualnej, przedmiot ten został wprowadzony w nowym planie studiów zgodnym z KRK.

4. Zapewniono możliwość dokonywania wyboru przedmiotów przez studentów:

Przedmioty do wyboru:

1. Języki obce:- 120 godz.

- Język angielski
- Język rosyjski,
- Język włoski,
- Język francuski.

2. Przedmioty ogólne: - 30 godz.

- Filozofia,
- Socjologia.

3. Przedmioty specjalnościowe w ramach specjalności – 120 godz.:

- Zarządzanie firmą:
 - Zarządzanie produkcją – 30 godz.,
 - Komunikacja w organizacji – 30 godz.,
 - Zarządzanie MSP – 30 godz.,
 - Zarządzanie zmianą w organizacji – 30 godz..
- Zarządzanie bezpieczeństwem firmy:
 - Zarządzanie instytucjami bezpieczeństwa publicznego – 30 godz.,
 - Zarządzanie w Kryzysie – 30 godz.,
 - Kontrola i audyt w zakresie bezpieczeństwa – 30 godz.,
 - Influencja w bezpieczeństwie – 30 godz..
- 4. Seminarium dyplomowe – 45 godz.
Razem godziny do wyboru – 315 godz.

Reasumując można uznać, że program kształcenia realizowany na wyższych latach studiów generalnie odpowiada standardom kształcenia obowiązującym w stosunku do cykli kształcenia rozpoczętych przed wejściem w życie KRR.

**Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni,
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

3.1.

Dobór treści kształcenia, form kształcenia oraz wykorzystywanych metod dydaktycznych należy uznać za właściwy do osiągnięcia efektów kształcenia na profilu ogólnoakademickim. Treści kształcenia odpowiadają przyjętym kierunkowym efektom kształcenia, można je określić jako adekwatne w stosunku do tradycyjnego kanonu kształcenia na kierunku „zarządzanie”. Analiza treści Kart przedmiotów w szczególności w zakresie celów poszczególnych przedmiotów, przyjmowanych przedmiotowych efektów kształcenia, treści kształcenia oraz stosowanych metod dydaktycznych pozwala potwierdzić, iż zachodzą warunki umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Przyjęte założenia systemu punktacji ECTS należy uznać za prawidłowe. Można stwierdzić, iż organizacja praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów nie budzi zastrzeżeń. Następuje weryfikacja efektów kształcenia przewidzianych dla praktyki zawodowej także w przypadku studentów zwolnionych z jej odbywania.

3.2.

Występuje spójność zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, form i metod dydaktycznych.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Analizą i ocena dorobku naukowe pracowników zgłoszonych do minimum kadrowego dokonana została z punktu widzenia nowej deklaracji władz Uczelni zgłoszonej do systemu POLON. Według niej kierunku „zarządzanie” przypisany jest do dwóch dyscyplin naukowych lokowanych w dziedzinie nauk ekonomicznych. Są to: nauki o zarządzaniu oraz ekonomia.

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji stwierdza się, iż wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego (1 profesor, 2 doktorów habilitowanych oraz 6 doktorów) spełniają wymogi tzw. minimum kadrowego. Posiadają odpowiednie kwalifikacje, dorobek w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych i w dyscyplinach – nauk o zarządzaniu i ekonomii. Realizują także wymagane przepisami prawa pensum dydaktyczne (profesorowie 30 godz., adiunkci 60 godz.). Zgłoszeni przez Uczelnię pracownicy nie przekroczyli limitu przynależności do maksymalnie dwóch minimum kadrowych, do których mogą być zaliczani zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Wskazane do minimum osoby złożyły oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie w skład minimum kadrowego kierunku „zarządzanie” na poziomie studiów I stopnia. Stosowana w Uczelni forma oświadczeń pozwala stwierdzić spełnienie wymogu określonego w art. 112a ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Dla wszystkich 9 nauczycieli akademickich zaliczanych w skład minimum kadrowego Wydział Nauk Społecznych Nadbużańskiej Szkoły Wyższej im. Marka J. Karpia w Siemiatyczach stanowi dodatkowe miejsce pracy. Nie świadczy to dobrze o polityce kadrowej władz Uczelni, ale z pewnością jest konsekwencją bardzo małej liczby studentów i obawy nauczycieli akademickich o uruchomienie kształcenia kolejnych roczników. Wykładowcy zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy. Oprócz wspomnianych 9 wykładowców zaliczonych do minimum kadrowego w ocenianej jednostce pracuje 5 nauczycieli akademickich w niepełnym wymiarze czasu pracy oraz sześciu pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Wynika z tego, że z NSW związanych jest zawodowo zaledwie 20 osób.

Reasumując, NSW w Siemiatyczach dysponuje kadrą, właściwą dla prowadzenia kierunku „zarządzanie”. Liczba nauczycieli akademickich jest wystarczająca dla osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na I stopniu studiów o profilu ogólnoakademickim. Struktura kwalifikacji kadry jest właściwa dla prowadzenia kształcenia.

Analizując obsadę zajęć dydaktycznych generalnie należy stwierdzić, że nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku „zarządzanie” legitymują się odpowiednim dorobkiem naukowym upoważniającym do realizacji zajęć, które prowadzą.

W nielicznych jednak przypadkach zajęcia powierzane są w sposób niewłaściwy. Dotyczy to tych wykładowców, których wykształcenie poparte posiadanymi dyplomami i tematyką publikacji (zawartych w wykazie aktualnego dorobku naukowego) nie jest dostatecznie skorelowane z treściami przedmiotów i osiąganymi w ich ramach efektami kształcenia. Wymienić tu należy takie przedmioty jak:

- 1) *statystyka* (prowadzona przez dr hab. nauk o zarządzaniu przy braku aktualnych publikacji z zakresu statystyki);
- 2) *matematyka* (wykład prowadzony przez mgr ekonomii);
- 3) *unijne źródła finansowania* (brak w dorobku naukowym wykładowcy jakichkolwiek publikacji z tego zakresu);
- 4) *podstawy zarządzania* (brak w dorobku naukowym wykładowcy jakichkolwiek publikacji z tego zakresu);
- 5) *marketing, badania marketingowe, zarządzanie działem sprzedaży firmy handlowej* (wykładowca posiada dorobek publikacyjny bardzo wąsko sprofilowany na funkcjonowanie sektora mleczarskiego, podczas gdy prowadzi wykłady z trzech przedmiotów z zakresu

marketingu i handlu. Zatem z analizy jego dorobku publikacyjnego zupełnie nie wynika, iż jest kompetentny do prowadzenia zajęć z tych przedmiotów.

Powyższe błędy powinny być przedmiotem szczegółowej analizy tak by wyeliminować stwierdzone w toku wizytacji niesprawności dotyczące obsady zajęć dydaktycznych.

4.2)

Do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów (§ 13 ust. 1 ww. rozporządzenia).

Wszystkim nauczycielom akademickim wskazanym przez Uczelnię do minimum kadrowego kierunku „zarządzanie” na bieżący rok akademicki zaplanowano prowadzenie na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przewidzianym przepisami § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub stopień zawodowy magistra).

Oświadczenia ośmiu nauczycieli akademickich o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego zostały złożone po terminie określonym w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742).

Zwraca się uwagę, że akta osobowe i dokumentacja w sprawach związanych ze stosunkiem pracy są prowadzone w sposób nieodpowiadający przepisom rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.).

Wszyscy nauczyciele akademicy, zgłoszeni przez Uczelnię do minimum kadrowego, podpisali umowy o pracę na czas nieokreślony, a pięciu z nich pracuje w Uczelni, od co najmniej od 3 lat, co pozwala uznać skład minimum kadrowego za stabilny.

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

Teczki osobowe zawierają dokumenty konieczne do oceny, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku „zarządzanie”, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.).

- Osoby wskazane do minimum kadrowego na kierunku „zarządzanie” posiadają:
- tytuł profesora nauk technicznych i doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu (1 osoba);
 - stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu i doktora nauk prawnych w zakresie prawa (1 osoba);
 - stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii (1 osoba);
 - stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu (5 osób);
 - stopień doktor nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii (1 osoba).

Zróżnicowanie tematyczne problematyki badawczej osób stanowiących minimum kadrowe nie budzi większych zastrzeżeń i jest adekwatne do prowadzonego kierunku studiów. W dorobku kadry brakuje publikacji z zakresu zastosowania metod ilościowych w zarządzaniu. Z uwagi na znaczny dorobek praktyczny części kadry akademickiej warto rozważyć przejście na profil praktyczny zamiast zadeklarowanego obecnie profilu ogólnoakademickiego. Jest to tym bardziej zasadne, że nowelizacja przepisów ustawowych o szkolnictwie wyższym zmierza w stronę lepszego dostosowania oferty dydaktycznej każdej Uczelni do wymogów rynku pracy.

Konkludując, każda z osób zgłoszonych do minimum kadrowego studiów I stopnia na kierunku „zarządzanie”, spełnia wymogi formalne i merytoryczne, aby można je było zaliczyć do tego minimum. Dlatego też można stwierdzić, że wymogi określone w § 5 ust. 5 oraz w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.) są spełnione.

Do minimum kadrowego zaliczonych zostało:

- 1 pracownik z tytułem profesora;
- 2 pracowników ze stopniem doktora habilitowanego;
- 6 pracowników ze stopniem doktora (w tym 5 z dorobkiem z zakresu nauk o zarządzaniu i 1 z zakresu ekonomii).

Szczegółowe informacje na ten temat zawarto w **załączniku nr 5 (zob. załącznik nr 5)**.

Dla żadnej z osób zgłoszonych do minimum kadrowego Uczelnia nie jest podstawowym miejscem pracy. Z tego powodu skład minimum kadrowego na kierunku „zarządzanie” prowadzonym przez Nadbużańską Szkołę Wyższą im. Marka J. Karpia w Siemiatyczach trudno uznać za stabilny w długookresowej perspektywie. Potwierdzeniem tego może być również fakt, iż żadna spośród 10 osób zgłoszonych do minimum kadrowego podczas wizytacji w 2006 roku nie jest związana już zawodowo z Uczelnią. W ówczesnej sytuacji reorganizacji składu minimum kadrowego była absolutnie niezbędna.

Przeciętny staż pracy nauczycieli akademickich wynosi 3,5 roku, przy czym 2 osoby nie przepracowały jeszcze roku, a 3 inne legitymują się stażem sześcioletnim. Staż pracy samodzielnych nauczycieli akademickich NSW jest zróżnicowany. W przypadku doktorów habilitowanych nie przekracza 2 lat, natomiast profesor zatrudniony jest od 6 lat. Podobne dysproporcje obserwuje się w przypadku adiunktów, gdzie długość ich stażu w NSW waha się od 1 do 6 lat. Szczegółowe dane na ten temat zawarto w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Data zatrudnienia na umowę o pracę	Staż pracy (w zaokrągleniu do pełnego roku)
Prof.	01. 09. 2007	6
Dr hab.	01. 01. 2012	2
Dr hab.	01. 10. 2012	1
Dr	01. 03. 2006	6
Dr	01. 10. 2006	6
Dr	15. 12. 2009	4
Dr	01. 03. 2010	3
Dr	01. 09. 2011	2
Dr	01. 10. 2012	1

Zespół Oceniający PKA przekonał się podczas rozmów z wykładowcami w trakcie wizytacji, że kadra NSW w pełni identyfikuje się z Uczelnią i jest wewnętrznie spójna. Samodzielni nauczyciele akademicki dojeżdżają na zajęcia z Warszawy i Częstochowy. Również adiunkci pokonują duże odległości, aby prowadzić wykłady i ćwiczenia. Dojeżdżają, bowiem z takich miast jak Białystok, Stalowa Wola, Ciechanów, Bielsk Podlaski. Wyjątkowa w Uczelni jest również jej kultura organizacyjna. Wykładowcy są autentycznie zaangażowani w proces dydaktyczny, nie bacząc na komercyjną stronę wykonywanej pracy. Dzięki temu Uczelnia jest ewenementem w skali kraju, ponieważ funkcjonuje w małym 15-tysięcznym mieście.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (9) do liczby studentów kierunku (134) spełnia wymagania określone w § 17 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.). Relacja ta wynosi 9:134, czyli 1:15, przy wymaganym nie mniejszym niż 1:160.

4.3)

Jak podkreślono w Raporcie Samooceny główne kryteria polityki kadrowej to przede wszystkim przydatność danego kandydata do pracy w Uczelni ze względu na dyscyplinę, odpowiedzialność i dorobek naukowy. Przy pozyskiwaniu nowych wykładowców, prowadzących ćwiczenia i lektorów preferowane są osoby, które udokumentują swój dorobek naukowy i będą gwarantowały wysoką jakość prowadzenia zajęć.

Weryfikacja pracy kadry wykładowczej polega na zbieraniu opinii wśród studentów (procedury ewaluacyjne), hospitacji zajęć młodszych pracowników naukowych oraz okresowej ocenie wykładowców. Ocena jakości zajęć dydaktycznych jest wspomagana anonimową ankietą oceny wykładowcy wypełnianą dobrowolnie przez studentów. Składa się ona z 4 pytań metryczkowych, 21 pytań zamkniętych w ramach, których student ocenia w skali od 1 do 5 poszczególne elementy procesu dydaktycznego oraz 5 pytań otwartych (o atuty i słabości Uczelni, jej ofertę, ranking 3 najlepszych wykładowców itp.). Waga rezultatów tych ocen jest znacząca. Zdarzyło się, że jeden z wykładowców przestał prowadzić zajęcia dydaktyczne z powodu słabych ocen zamieszczanych przez studentów w ankietach.

W ramach podnoszenia jakości kształcenia dokonywane są również hospitacje wybranych zajęć. Można stwierdzić, że ich celem jest nie tylko ocena jakości wykładów i ćwiczeń, ale także dostosowywanie treści przedmiotów do realiów rynku pracy w taki sposób, aby zachodziło pomiędzy nimi sprzężenie zwrotne. Hospitacje zajęć dydaktycznych dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich. Po ich ukończeniu sporządzane są przez

doświadczonych nauczycieli akademickich i uznanych dydaktyków arkusze hospitacji. Wyniki ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych oraz inne informacje personalne dotyczące jakości kształcenia są przekazywane do rektora, kierowników katedr i samorządu studenckiego.

Nadbużańska Szkoła Wyższa im. Marka J. Karpia w Siemiatyczach wspiera rozwój naukowy pracowników umożliwiając im udział w konferencjach naukowych i zamieszczanie publikacji we własnych Zeszytach Naukowych. W 2007 roku odbyła się pierwsza konferencja naukowa, która rozpoczęła cykl corocznych konferencji:

1. marzec 2007 - „Zmiany w organizacji – moda czy konieczność?”. Jej organizatorami byli nauczyciele akademicy i studenci NSW.
2. 19 kwietnia 2008 r. „Szanse i bariery rozwoju przedsiębiorczości w regionie podlaskim”,
3. 19 czerwca 2009 r. „Problematyka rozwoju społeczno-gospodarczego regionu podlaskiego w okresie światowego kryzysu gospodarczego”,
4. 8 maja 2010 r. „Społeczna odpowiedzialność biznesu w regionie podlaskim w warunkach globalizacji”.

W czerwcu 2006 roku został powołany i rozpoczął pracę Komitet Redakcyjny Wydawnictwa „Zeszyty Naukowe NSW”. Zapoczątkowano wówczas publikację serii wydawniczej w postaci półrocznika. Pierwszy numer ukazał się w grudniu 2006 r. Zeszyty Naukowe NSW umożliwiają kadrze Uczelni publikowanie wyników badań naukowych, zaś studentom i absolwentom oraz praktykom gospodarczym dostęp do opracowań naukowych i materiałów dydaktycznych. Zeszyty Naukowe NSW stały się wizytówką zaangażowania środowiska uczelnianego w działalność naukowo-badawczą. Są one wyrazem kulturotwórczej roli Uczelni w kształtowaniu świadomości mieszkańców Siemiatycz, kreowaniu pozytywnych postaw i wzorców działań tworzenia warunków dla rozwoju miasta i mikroregionu.

Uczelnia wspiera, zatem rozwój naukowy pracowników poprzez wydawanie publikacji i organizację konferencji naukowych. Kanclerz jest otwarty na wszelkie propozycje związane z rozwojem naukowym kadry, np. we wrześniu br. organizowana jest konferencja „Socjotechniczne aspekty bezpieczeństwa szkół wyższych”. Ponadto istnieje możliwość wydania podręczników np. z „Zarządzania zasobami ludzkimi”. Nie ulega wątpliwości, że w sytuacji, gdy kadra profesorów i adiunktów tworzących minimum kadrowe dojeżdża do Siemiatycz z innych uczelni, to należy tę kadrę wspierać i rozwijać. Budowanie od podstaw własnej kadry akademickiej nie jest możliwe ze względu na niewielką skalę działalności akademickiej.

Opisując rozwój naukowy kadry zatrudnionej w NSW trzeba zauważyć, że niektóre części Raportu Samooceny sporządzone zostały mało starannie. Przykładowo w tabeli II.3 na stronie 31 podano, że w rozwój kadry naukowo-dydaktycznej w ostatnich 5 latach wyraża się jedynie uzyskaniem tytułu profesora przez jednego nauczyciela akademickiego, (w roku 2012), a nie wspomniano nic o 3 habilitacjach (z lat 2007, 2011 i 2012) oraz jednym doktoracie (z roku 2011). Nie skomentowano także tego, że jest to kadra relatywnie młoda (3 kolejnych pracowników doktoryzowało się w roku 2006, a jeden w 2005). Przez takie postępowanie Uczelnia nie eksponuje swoich atutów i przekuwa je w słabości.

Podczas spotkania z kadrą naukowo-dydaktyczną NSW obecnych było 6 wykładowców. Poniżej zaprezentowano opinie zgłoszone na tym zebraniu:

1. Siemiatycze to najmniejsze miasto w Polsce, w którym funkcjonuje Szkoła wyższa. Władzom i kadrye bardzo zależy na jej utrzymaniu. Władze Uczelni muszą jeszcze lepiej odczytywać sygnały płynące z rynku, aby optymalnie dopasować sylwetkę absolwenta do oczekiwań rynku pracy i aby absolwenci NSW byli konkurencyjni pod względem posiadanej wiedzy i umiejętności.

2. Bardzo ważną osobą w Uczelni jest jej Kanclerz. Można stwierdzić, że w dużej mierze dzięki jego doświadczeniu i kompetencjom Nadbużańska Szkoła Wyższa funkcjonująca od 2001 roku może dalej kształcić specjalistów z zakresu zarządzania na potrzeby lokalnego rynku pracy.

3. Uczelnia ma możliwość korzystania z nowoczesnego kompleksu dydaktycznego. Atutem Uczelni jest mała liczebność grup i ich kameralny charakter - w szkole nie ma anonimowości. Również czesne nie jest wysokie i wynosi 3500 zł, przy czym nie ma innych opłat.

4. Znaczna część absolwentów kontynuuje nauczanie na studiach drugiego stopnia. Wielu z nich wybiera Wyższą Szkołę Zarządzania w Warszawie, z którą NSW w Siemiatyczach ma podpisane porozumienie o współpracy. W nieodległej przeszłości w Uczelni funkcjonowała specjalność „Ochrona mienia”, ale przeewaluowała ona w stronę „Zarządzania bezpieczeństwem” i dzięki temu udało się pozyskać nowych studentów, spośród których wielu zatrudnionych jest w służbach mundurowych.

5. Uczelnia prowadzi studia podyplomowe z zakresu zarządzania projektami unijnymi. Jest to dobry kierunek rozwijania oferty dydaktycznej i należy go w dalszym ciągu kontynuować. Na przyszłość z powodu konieczności przejścia na profil praktyczny wykładowcy będą zmieniać metody prowadzenia zajęć na metody warsztatowe. Jest to tym bardziej celowe, że większość studentów ma już doświadczenie zawodowe, natomiast wszyscy są otwarci, oczekują dyskusji i analizy konkretnych przypadków.

6. Prace dyplomowe nie są poddawane weryfikacji w systemie plagiat.pl, ale niektórzy wykładowcy sprawdzają samodzielność ich pisania korzystając z wyszukiwarek Google i innych internetowych narzędzi.

7. Uczelni w ciągu minionej dekady udało się wypracować szczególne modelowe rozwiązania w zakresie relacji z władzami samorządowymi i kościelnymi a także policją i służbami celnymi. Interesariusze ci mają duży wpływ na ofertę edukacyjną Uczelni, ale jak dotychczas nie zdarzyły się rozmowy na temat zamawianych kierunków i specjalności. Obecnie kształcimy na dwóch specjalnościach „Zarządzanie firmą” i „Zarządzanie bezpieczeństwem”, przy czym druga z nich, cieszy się większym zainteresowaniem studentów (specjalność tą wybiera 2/3 studentów). Duża grupa studentów tej specjalności to policjanci (około 40). W przyszłości dzięki dogłębnej analizie lokalnego rynku pracy konieczne będzie modyfikowanie procesu kształcenia i w miarę potrzeb uruchamianie nowych specjalności.

8. W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, jego efektywność jest jednak niewielka, ponieważ zgłaszane oferty pracy dotyczą z reguły oferty dla pracowników fizycznych, którymi nie są zainteresowani studenci.

9. Uczelnia organizuje imprezy integracyjne dla studentów i absolwentów, które cieszą się sporym zainteresowaniem. Organizowany jest cały szereg kursów (pływanie, pletwonurkowanie, jazda konna, strzelectwo sportowe, samoobrona, tenis i inne). Ich koszt wynosi 1000 zł. i są one dość popularne – także wśród absolwentów.

10. Kadra jest wspierana poprzez dofinansowanie udziału w konferencjach naukowych i możliwości publikowania artykułów w zeszytach naukowych. Uczelnia wydaje Zeszyty Naukowe. Część kosztów ich druku jest sponsorowana przez zaprzyjaźnione przedsiębiorstwa i instytucje. Ponadto szkoła organizuje konferencje naukowe np. przy współpracy z KUL, przy czym ewenementem na skalę ogólnopolską jest to, iż są one bezpłatne.

Załącznik nr 6 - Informacja o hospитowanych zajęciach i ich ocena;

Wizytowane zajęcia dydaktyczne odbywały się zgodnie planem. Poziom i jakość prowadzonych zajęć nie budził zastrzeżeń. Seminarium dyplomowe prowadzone było w sposób profesjonalny. Sale ćwiczeniowe były należycie wyposażone w odpowiednie urządzenia multimedialne.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: *w pełni*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

4.1

Liczba nauczycieli akademickich Wydziału Nauk Społecznych Nadbużańskiej Szkoły Wyższej im. Marka J. Karpia w Siemiatyczach oraz posiadane przez nich kwalifikacje są wystarczające dla osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na kierunku „zarządzanie”.

4.2

Do minimum kadrowego zaliczono wszystkich zgłoszonych nauczycieli akademickich, czyli 1 profesora, 2 doktorów habilitowanych i 6 doktorów (w tym 5 z dorobkiem z zakresu nauk o zarządzaniu i 1 z zakresu ekonomii). Z formalnego i merytorycznego punktu widzenia można stwierdzić, że NSW spełnia wymogi w zakresie minimum kadrowego dotyczące kształcenia na I stopniu studiów, o profilu ogólnoakademickim, na kierunku „zarządzanie”.

4.3

Kadra naukowo-dydaktyczna jest mało stabilna (przeciętny staż pracy 3,5 roku), ale bardzo zaangażowana w funkcjonowanie Uczelni. Wykładowcy posiadają relatywnie bogaty dorobek publikacyjny (od 7 do 38 publikacji za lata 2007-2012). W Uczelni zatrudnieni są wykładowcy z pasją, co jest zauważane i doceniane przez studentów. Uczelnia wspiera w zadowalający sposób ich rozwój naukowy.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Budynki znajdujące się przy ulicy Kościuszki 43, w których odbywają się zajęcia ze studentami wizytowanego kierunku studiów są wynajmowane przez Nadbużańską Szkołę Wyższą od Zespołu Szkół w Siemiatyczach. Umowa wraz z aneksami została przedłożona do wglądu w trakcie wizytacji. Uczelnia nie dysponuje bazą lokalową na prawach własności.

W związku z tym, że NSW prowadzi kształcenie jedynie w formie niestacjonarnej, sale dydaktyczne wynajmowane są od Zespołu Szkół w Siemiatyczach w weekendowe dni zjazdów (od godziny 15.00 w piątki do godzin wieczornych w niedziele). W budynku znajduje się nowe skrzydło dobudowane przed pięcioma laty. Studenci posiadają dostęp do sieci wi-fi. Baza dydaktyczna jest stosunkowo nowoczesna.

Władze Uczelni przedstawiły umowę najmu 6 sal dydaktycznych oraz pomieszczeń przeznaczonych na bibliotekę, dziekanat i rektorat zawartą z Zespołem Szkół w

Siemiatyczach. Umowa ta zawierana jest na okres jednego roku akademickiego z opcją jej przedłużania na czas nieokreślony.

Budynek Zespołu Szkół w Siemiatyczach jest placówką dobrze spełniającą potrzeby uczniów i studentów. Co prawda w budynku nie ma dużych sal wykładowych, ale z uwagi na niewielką liczbę studentów (134) nie jest to konieczne, tym bardziej, że w sytuacjach wyjątkowych (np. organizacja konferencji) możliwe jest korzystanie z dużej sali (na 250 osób) będącej w gestii Starostwa Powiatowego. Sale wyposażone są w podstawowe meble i sprzęt, pozwalające na właściwe prowadzenie zajęć. Część sal wyposażona jest w stałe projektory multimedialne. W odniesieniu do pozostałych pomieszczeń, istnieje możliwość wykorzystania rzutników niestacjonarnych. Nadbużańska Szkoła Wyższa ma możliwość korzystania z tablicy interaktywnej znajdującej się na wyposażeniu Zespołu Szkół. Do dyspozycji studentów NSW jest też sala gimnastyczna i siłownia.

Wszystkie obiekty położone są w centrum miasta i w bezpośrednim sąsiedztwie, co jest niewątpliwym atutem w stosunku do poprzednich lokalizacji. Łączna powierzchnia pomieszczeń dzierżawionych wynosi ponad 1.200 m². Przy obecnej liczbie studentów baza dydaktyczna jest wystarczająca, bezcelowe byłoby przeinwestowanie polegające na próbie zakupu lub budowie nieruchomości na własność Uczelni.

Uczelnia dysponuje niewielką biblioteką, która obecnie wyposażona jest w około 3000 pozycji książkowych oraz około 800 egzemplarzy czasopism. Są również publikacje w języku angielskim (ok. 450 pozycji) - przede wszystkim z zarządzania, marketingu, ekonomii i bankowości. Wszystkie zasoby biblioteki są udostępnione bezpośrednio. W zbiorach biblioteki znajdują się główne pozycje z zakresu literatury obowiązkowej wymienione w sylabusach przedmiotów, generalnie jednak stan zasobów należy ocenić jako bardzo skromny.

Biblioteka dysponuje czytelnią z 12 miejscami siedzącymi oraz 4 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu oraz centralną drukarką. Biblioteka opiera funkcjonowanie na katalogu kartkowym oraz programie Bibliotekarz.net. Ponadto, studenci mają na miejscu dostęp do dotychczasowych prac dyplomowych, jednak bez możliwości wypożyczenia.

Obecnie z uwagi na ograniczenia budżetowe, Uczelnia nie prowadzi bieżącej prenumeraty czasopism. Studenci mogą korzystać jedynie z dotychczas zgromadzonych tytułów, wśród których należy wymienić:

- „Personel i Zarządzanie” roczniki 2005 - 2009;
- „Marketing w Praktyce” roczniki: 2001 - 2009;
- „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw” roczniki: 2007 – 2009;
- „Gazeta Małych i Średnich Przedsiębiorstw” roczniki: 2007 - 2009;
- „Manager Magazin” edycja polska roczniki: roczniki: 2007 - 2009;
- „Nauka i Gospodarka” roczniki: 2009 - 2011;
- „Podlaski Rynek Pracy” roczniki: 2005 – 2013;
- i kilkanaście innych tytułów.

Biblioteka stara się systematycznie w miarę możliwości finansowych uzupełniać księgozbiór poprzez zakupy i pozyskiwanie nowych tytułów z darów. Szczególnie przydatne egzemplarze przekazywane są cyklicznie przez Centralną Bibliotekę NBP w Warszawie.

NSW współpracuje z Publiczną Biblioteką Gminną w Siemiatyczach, Biblioteką Pedagogiczną CEN Filia w Siemiatyczach i Biblioteką NBP.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, dostępna literatura odpowiada literaturze wymaganej przez prowadzących zajęcia, natomiast w przypadku braków w zakresie literatury dodatkowej, niezbędnej np. do opracowania pracy dyplomowej, Uczelnia wypożycza potrzebne pozycje bibliograficzne z innych bibliotek regionalnych oraz warszawskich. Istnieje przepływ informacji pomiędzy biblioteką a kadrami akademicką, co pozwala na bieżącą aktualizację wymaganej podczas zajęć literatury.

Biblioteka korzysta, jak stwierdzono powyżej, z bezpłatnego programu bibliotecznego Bibliotekarz. NET, w którym zaewidencjonowane są wszystkie posiadane egzemplarze książek. Studenci mogą zasięgać informacji na temat ich dostępności i zamawiać drogą mailową potrzebne tytuły. Biblioteka, dzięki temu, że działa w niewielkim ośrodku miejskim, może traktować studentów w sposób spersonalizowany i zaspokajać ich indywidualne potrzeby związane z przygotowaniem do sesji i pisaniem prac dyplomowych.

Istotną częścią infrastruktury dydaktycznej jest również laboratorium komputerowe. W laboratorium znajduje się 16 komputerów dla studentów oraz jeden wykładowcy z bezpośrednim dostępem do Internetu. Sprzęt komputerowy zakupiony w 2010 r. jest stosunkowo nowoczesny i dysponuje podstawowym oprogramowaniem niezbędnym do realizacji programu kształcenia (Windows XP, Office 2007). Brakuje niestety gier symulacyjnych i innego specjalistycznego oprogramowania. Brak w pełni wyposażonego laboratorium komputerowe utrudnia, w opinii Zespołu Oceniającego osiągnięcie tych efektów kształcenia, które dotyczą niektórych przedmiotów (np. rachunkowość finansowa, zarządzanie finansami przedsiębiorstw). Laboratorium jest powierzchniowo niewielkie, ale studenci mieszczą się w sali dzięki dobrej organizacji zajęć, (przez co należy rozumieć nie tylko optymalną konstrukcję planów zajęć, ale też prowadzenie naboru zimowego i letniego). W sali znajduje się stacjonarny, multimedialny projektor Vivitek, skaner Epson, drukarki laserowe Kyocera i HP Color Laser Jet CP1215 oraz biała suchościerna tablica magnetyczna.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez pracowników Uczelni, baza dydaktyczna umożliwia bezproblemową organizację zajęć i realizację procesu kształcenia. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci również potwierdzili to stanowisko, podkreślając wygodę, nowoczesność budynku i dostępnego sprzętu.

Warto podkreślić, że NSW dysponuje bazą noclegową przeznaczoną dla kadry i dojeżdżających studentów. Wykładowcy mogą korzystać z bezpłatnych miejsc hotelowych przy gimnazjum w Siemiatyczach, natomiast studenci z częściowo odpłatnego internatu w Czartajewie. Ponadto studentom i pracownikom zapewniono w czasie zjazdów smaczne i tanie (4zł) obiady.

Oceniając infrastrukturę Szkoły należy stwierdzić, że spełnia ona w podstawowym zakresie wymagania stawiane podmiotem edukacyjnym. Można stwierdzić, że pomieszczenia dydaktyczne, biblioteka i czytelnia oraz jej zasoby, spełniają w podstawowym zakresie wymagania umożliwiające realizację zakładanych efektów kształcenia. Najłabszą stroną jest zasób biblioteczny a także brak dostępu do bazy Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Praktyki odbywają się po czwartym semestrze, trwają, co najmniej 4 tygodnie, wycenione są na 2 punkty ECTS, (co jest wartością zaniżoną). Studenci sporządzają

sprawozdania z realizacji praktyk. Szczegółowe zasady organizacji i zaliczania praktyk zostały ujęte w zatwierdzonym regulaminie praktyk. Studentom zaliczana jest na poczet praktyki ich praca zawodowa, o ile jest związana z kierunkiem studiów - przy czym 90 % studentów odbywa praktyki w firmach, w których pracuje lub są to osoby prowadzące własną działalność gospodarczą. Uczelnia nie ma podpisanych długookresowych umów o współpracy z przedsiębiorstwami i instytucjami, w których realizowane są praktyki zawodowe.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w trakcie wizytacji w kolejnych fazach procesu akredytacji, Zespół Oceniający spotkał się z przyjazną atmosferą ze strony Władz Szkoły. Należy także podkreślić, iż władze Uczelni przyjęły uwagi Zespołu Oceniającego z dużym zrozumieniem i wolą usunięcia usterek, np. tych związanych z organizacją praktyk zawodowych.

Hole i ciągi komunikacyjne są szerokie i przestronne umożliwiające swobodne przemieszczanie się. Budynki, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne są właściwie przystosowane do podstawowych ich potrzeb. Budynek główny wyposażony jest w windę dla osób z dysfunkcjami narządów ruchu. Ponadto budynek wyposażony jest w odpowiednie podjazdy oraz sanitariaty przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza dydaktyczna i infrastruktura Uczelni umożliwiają realizację założonych efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno sal dydaktycznych, jak i laboratoriów. Pewne wątpliwości budzi jedynie bardzo skromny zasób książek i czasopism zgromadzonych w bibliotece, który wymaga systematycznego uzupełniania. Podobnie identyfikuje się brak gier symulacyjnych i innego specjalistycznego oprogramowania. Uczelnia nie dysponuje również dostępem do bazy Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Baza dydaktyczna jest właściwie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Zespół Oceniający odstąpił od analizy tego kryterium, z uwagi na jego nieobligatoryjność na studiach licencjackich. Trzeba jednak zaznaczyć, że Uczelnia podejmuje szereg działań z zakresu badań naukowych, które są wykorzystywane w procesie kształcenia.

Wyrazem zaangażowania władz i kadry Uczelni w działalność naukowo-badawczą są między innymi, wydawane od 2006 roku, Zeszyty Naukowe Nadbużańskiej Szkoły Wyższej im. Marka J. Karpią w Siemiatyczach. W periodykach tych systematycznie publikowane są artykuły nauczycieli akademickich. Ich problematyka jest dość szeroka, obejmuje zarówno problemy makro jak i mikroekonomiczne, z zakresu ekonomii i zarządzania. Ponadto, należy docenić, że NSW była organizatorem i współorganizatorem kilku konferencji naukowych, z których najważniejsze to:

1. „Zmiany w organizacji – moda czy konieczność?” - rok 2007;
2. „Szanse i bariery rozwoju przedsiębiorczości w regionie podlaskim” - rok 2008;

3. „Problematyka rozwoju społeczno-gospodarczego regionu podlaskiego w okresie światowego kryzysu gospodarczego” - rok 2009;
4. „Społeczna odpowiedzialność biznesu w regionie podlaskim w warunkach globalizacji” – rok 2010;

W organizację konferencji zaangażowani byli również studenci, co miało pozytywny wpływ na realizowane procesy dydaktyczne.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: *odstępiono od oceny*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Ocena badań naukowych prowadzonych przez Wydział Nauk Społecznych, szczególnie w zakresie organizowania konferencji naukowych czy wydawania Zeszytów Naukowych Nadbużańskiej Szkoły Wyższej wypada zdecydowanie pozytywnie. Z satysfakcją należy odnotować te przedsięwzięcia naukowe zwłaszcza w sytuacji, w której Uczelnia, jako podmiot prowadzący kształcenie na I stopnia, nie ma obowiązku prowadzenie takiej formy aktywności.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Rekrutacja na Uczelni odbywa się na podstawie Uchwały Senatu Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w Siemiatyczach nr 100 (5/2012) z dnia 16.06.2012 r. Przyjęcie na studia na ocenianym kierunku poprzedzone jest odpowiednim procesem rekrutacji, uwzględniającym wyniki egzaminu dojrzałości w ramach nowej i starej matury jak i matury międzynarodowej. W ramach limitu przyjęć i w oparciu o zgłoszenia kandydatów opracowywane są listy rankingowe, które stanowią podstawę do wydania decyzji o przyjęciu na studia.

Kryteria przyjęć na studia nie zawierają klauzul dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2)

System oceny osiągnięć studentów nastawiony jest na aktywizację studentów, a tym samym na proces uczenia się. Formy bieżącej i końcowej weryfikacji osiągnięć studentów są zróżnicowane i dostosowane do zakładanych efektów kształcenia. Formy weryfikacji obejmują m.in. testy pisemne w formie testowej, otwartej i mieszanej, prace projektowe, odpowiedzi ustne.

Zgodnie z informacją przekazaną przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, standardy wymagane do uzyskania określonej oceny są każdorazowo przedstawiane podczas pierwszych zajęć w semestrze i zasady te są przestrzegane. Studenci stwierdzili również, że system formułowania ocen jest obiektywny i nie zdarzały się nigdy przypadki nieobiektywnego formułowania ocen.

Takie opinie studentów w kontekście zawiązania ocen z prac licencjackich wydają się być, w opinii Zespołu Oceniającego, co najmniej dyskusyjne.

Zakładany nakład pracy i czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku jest właściwy. Zgodnie z opinią przedstawioną przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, specyfika studiów w formie niestacjonarnej wymaga od nich dużego nakładu pracy własnej i są tego świadomi. W ich opinii, treści kształcenia są odpowiednio skorelowane do wymagań i czasu kształcenia w formie bezpośredniego kontaktu z nauczycielami, co pozwala im na osiągnięcie zakładanych celów kształcenia.

7.3)

Na Uczelni nie ma możliwości korzystania z programów mobilności studenckiej. Zgodnie z informacją przekazaną przez władze Uczelni, przy specyfice funkcjonowania Nadbużańskiej Szkoły Wyższej oraz charakterystyce prowadzonych studiów, nie ma możliwości prowadzenia wymiany międzyuczelnianej studentów. Ponadto, opinię tę potwierdzili sami studenci, którzy podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili, że aktywność zawodowa skutecznie uniemożliwia jakiegokolwiek wyjazdy długoterminowe.

Uczelnia prowadzi współpracę międzynarodową z uczelniami z Ukrainy (Wołyńskim Instytutem Ekonomiki i Zarządzania w Łucku, Państwowym Uniwersytecie w Równym). Współpraca ta opiera się głównie na zasadzie współorganizacji przedsięwzięć o charakterze naukowym i popularno-naukowym. Zgodnie z opinią przedstawioną przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, wydarzenia takie organizowane przez Nadbużańską Szkołę Wyższą z innymi uczelniami, w tym zagranicznymi, pozwalają im na doskonalenie języka obcego oraz dają okazję do nawiązania relacji zawodowych, co stanowi dla nich dużą wartość.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Kanclerza, Uczelnia oczekuje obecnie na decyzję o przyznaniu środków finansowych na zorganizowanie wymiany kadrowej z Uniwersytecie w Łucku.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz na rzecz zapewnienia pracownikom oraz studentom udziału w wymianie międzynarodowej. W poniższej tabeli wymieniono zawarte w tym celu porozumienia.

Lp.	Rok	Rodzaj współpracy	Nazwa instytucji partnerskiej	Liczba osób uczestniczących w realizacji
1.	2012	Porozumienie z Wołyńskim Instytutem Ekonomiki i Zarządzania w Łucku	VIEM Łuck (Ukraina)	10
2.	2012	Współpraca z Państwowym Uniwersytecie w Równym	Państwowy Uniwersytet w Równym (Ukraina)	5
3.	2013	Umowa współpracy Europeen Academy of Technology and Managment	EATM Weissach (Niemcy)	100

Ponadto na gościnne wykłady zapraszani są np. wykładowcy z uczelni niemieckich, aby przekazywać wiedzę o nowoczesnych metodach zarządzania i perspektywach rozwoju przedsiębiorstw w Unii Europejskiej. Niestety pomimo możliwości prowadzenia zajęć w językach obcych (ukraiński, rosyjski, niemiecki, angielski) studenci nie wykazują zainteresowania tą formą wyjazdów zagranicznych i zajęć prowadzonych w językach obcych.

7.4)

Studenci ocenianego kierunku mają zapewnioną właściwą opiekę naukową i dydaktyczną. Corocznie Rektor Uczelni powołuje opiekunów poszczególnych lat, których zadaniem jest m.in. udzielanie doraźnej pomocy w zakresie podejmowania studiów oraz rozwiązywania problemów związanych ze studiami. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci podkreślili, że opiekunowie lat są dla nich dużym wsparciem, szczególnie w sprawach administracyjnych na Uczelni.

Ponadto, do dyspozycji studentów pozostają nauczyciele akademicy, którzy poza godzinami zajęć są dostępni zarówno bezpośrednio na Uczelni, jak i za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Studenci bardzo docenili pomoc nauczycieli akademickich podczas zajęć, w szczególności w zakresie przygotowywania pracy dyplomowej.

W zakresie kształcenia na odległość, studenci zwrócili uwagę na potrzebę stworzenia platformy e-learningowej, która ich zdaniem mogłaby pomóc w lepszym przyswajaniu wiedzy, szczególnie w obliczu niestacjonarnej formy ich studiów. Przeniesienie części materiału z zajęć na platformę umożliwiłoby jednocześnie zwiększenie nacisku na zagadnienia praktyczne podczas klasycznych zajęć z nauczycielem.

Kompletność informacji zawartych w Kartach przedmiotów należy ocenić jako niewystarczającą. Spośród przedłożonych przez Uczelnię Kart przedmiotów, jedynie te dotyczące przedmiotów realizowanych na I roku studiów, uwzględniały opis zakładanych efektów kształcenia, cele kształcenia oraz szczegółowe metody ich weryfikacji. Wszystkie Karty zawierały natomiast zakres tematyczny poszczególnych zajęć, literaturę obowiązkową i dodatkową, a także niekiedy formy zaliczeń. Wskazane powyżej niesprawności podniesiono już w poprzednich częściach Raportu.

Odwołując się do oceny przydatności zawartości informacyjnej Kart przedmiotów w procesie uczenia się należy stwierdzić, że w opinii studentów nie wnoszą one istotnych nowych informacji. Zgodnie, bowiem z informacją przekazaną przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci opierają się głównie na informacjach przekazanych przez prowadzących zajęcia na początku semestru, a w razie potrzeby zwracają się do nich bezpośrednio, np. z pytaniami o zalecaną literaturę.

Spośród mechanizmów motywujących do osiągania lepszych efektów kształcenia na ocenianym kierunku można wyróżnić jedynie stypendium Rektora dla najlepszych studentów, co należy ocenić pozytywnie. Stypendium to przyznawane jest w kwotach 375zł i 425zł. Stypendium to pobiera obecnie 13 studentów, co świadczy o maksymalnym wypełnieniu dyspozycji art. 174 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.). Jak podkreślili studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, obecny kształt i zasady przyznawania stypendium Rektora są dla nich odpowiednim mechanizmem motywacyjnym.

Zakres opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku należy ocenić pozytywnie. Zasady przyznawania świadczeń pomocy materialnej w Nadbużańskiej Szkole Wyższej w Siemiatyczach określa Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Nadbużańskiej Szkoły Wyższej w Siemiatyczach. Na jego mocy studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia pomocy materialnej wynikające z art. 173

ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.). Nadmienić należy, że regulamin uwzględnia także stypendium za wyniki w sporcie.

Poddając analizie wspomniany Regulamin nietrudno dostrzec, że został on jedynie pobieżnie dostosowany do wymogów znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, poprzez zmianę nazwy dotychczasowego stypendium za wyniki w nauce na stypendium Rektora dla najlepszych studentów i dokonanie kosmetycznych zmian w zasadach jego przyznawania. Podkreślić jednak również należy, że w przedłożonym przez władze Uczelni zestawieniu przyznanych w roku akademickim 2012/2013 świadczeń pomocy materialnej, nie znalazło się stypendium za wyniki w sporcie.

Poddając obowiązujący Regulamin dalszej analizie, wątpliwości Zespołu Oceniającego PKA wzbudził szereg niezgodności postanowień regulaminu z przepisami prawa powszechnie obowiązującego:

- **§2 ust. 3 w zw. z §3 ust. 1** – mając na uwadze, że Uczelnia posiada podstawową jednostkę organizacyjną, jaką jest np. Wydział Nauk Społecznych oraz w obliczu art. 175 ust. 1 i ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, na poziomie I instancji decyzje o przyznaniu właściwych świadczeń powinien wydawać Dziekan lub alternatywnie powołana na wniosek samorządu studenckiego Wydziałowa Komisja Stypendialna, a nie Uczelniana Komisja Stypendialna;
- **§8** – analizowany regulamin niezgodnie z prawem wprowadza dodatkowe, pozaustawowe kryteria ubiegania się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Zgodnie z art. 180 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, jedynym dopuszczalnym kryterium ubiegania się o to świadczenie jest legitymowanie się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności wydanym przez właściwy organ, np. powiatowy zespół ds. orzekania o niepełnosprawności. Wprowadzenie pozaustawowych regulacji znacząco zawęży możliwość ubiegania się o to świadczenie, co należałoby zdecydowanie zmienić;
- **§14 ust. 5 lit. a)** – mając na uwadze art. 212 pkt 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym jedną z kar, która może zostać wymierzona studentowi w toku postępowania dyscyplinarnego jest zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku. W obliczu brzmienia §14 ust. 5 lit. a) regulaminu stypendialnego Uczelni, zaleca się doprecyzowanie przesłanki uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia w zakresie orzeczenia komisji dyscyplinarnej o zawieszeniu w prawach studenta. W celu uzgodnienia przepisu regulaminu z cytowanym przepisem ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym należy dodać w tym przypadku, iż chodzi o zawieszenie studenta w prawach do ubiegania się o świadczenia pomocy materialnej.

Pomimo tych uchybień, wskazać należy, iż podczas wizytacji, władze Uczelni przedłożyły projekt nowego Regulaminu przyznawania pomocy materialnej, który został opracowany we współpracy z samorządem studenckim. Projekt ten ma zostać przyjęty podczas czerwcowego posiedzenia senatu Uczelni. Projekt nowego Regulaminu w znacznie większym stopniu został przystosowany do postanowień znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tym nie mniej niektóre z postanowień projektu również budzą wątpliwości Zespołu Oceniającego PKA. Do takich należą:

- **§5 ust. 4 pkt. 1** – wątpliwość analogiczna jak w przypadku §14 ust. 5 lit. a) dotychczas obowiązującego regulaminu przyznawania pomocy materialnej na Uczelni;
- **§7 ust. 1** – wątpliwość analogiczna jak w przypadku §2 ust. 3 w zw. z §3 ust. 1 dotychczas obowiązującego regulaminu przyznawania pomocy materialnej na Uczelni;
- **§24** – w obliczu obiektywnego kryterium jakim jest średnia ocen, należałoby dążyć do wyrównania szans dla osób legitymujących się osiągnięciami naukowymi, poprzez ustalenie ramowych zasad punktowania tychże osiągnięć. Proponowany w projekcie schemat subiektywnej wyceny osiągnięć może doprowadzić do problematycznych sytuacji, kiedy trudności sprawiać będzie porównanie tego kryterium z kryterium średniej ocen;

Ponadto, wskazać należy, że proponowany projekt Regulaminu nie uwzględnia zasad oceny osiągnięć sportowych w zakresie przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów, co należy uzupełnić. Nowy projekt Regulaminu należy ocenić pozytywnie, przy założeniu, że zostaną wprowadzone odpowiednie zmiany, które w pełni dostosują jego postanowienia do norm zawartych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

Dotacja podmiotowa na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów, o której mowa w art. 94 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, przyznana na 2013 r. została podzielona zgodnie z dyspozycją art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdza przedłożony protokół spotkania Rektora Uczelni z przedstawicielami samorządu studenckiego, z dnia 7 stycznia 2013 r.

Nadto, na mocy porozumienia, którego potwierdzeniem jest wspomniany protokół, próg wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającej do ubiegania się o stypendium socjalne ustalony został na kwotę 815,06 zł, co jest zgodne z art. 179 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci pozytywnie wypowiedzieli się o systemie przyznawania świadczeń pomocy materialnej podkreślając, że nierzadko jest ona jedyną szansą na opłacanie czesnego na studiach. Wskazać należy, że według zestawienia przyznanych świadczeń pomocy materialnej na ocenianym kierunku studiów (z dnia 8 czerwca 2013 r.), stypendium socjalne otrzymuje 24 studentów, stypendium Rektora dla najlepszych studentów otrzymuje 13 studentów, natomiast w ciągu całego roku akademickiego 2012/2013 zapomogę otrzymała jedna osoba.

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów należy ocenić zdecydowanie pozytywnie. Opierając się na przedłożonych dokumentach oraz opiniach studentów i władz Uczelni można stwierdzić, że relacje pomiędzy władzami a studentami opierają się na wzajemnym zrozumieniu i partnerstwie. Wszelkie uwagi zgłaszane są na bieżąco, natomiast decyzje podejmowane są w porozumieniu z samorządem studenckim, czego przykładem była zmiana terminu jednego ze zjazdów na wniosek samorządu studenckiego. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci poinformowali, że do tej pory nie zdarzały się przypadki składania formalnych skarg. Wszelkie niedogodności lub sytuacje problematyczne są rozwiązywane na bieżąco z władzami Uczelni. Podsumowując, system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych nie ma charakteru formalnego, ale dzięki tradycyjnie przyjętym i stosowanym standardom postępowania system ten funkcjonuje w sposób prawidłowy.

W spotkaniu Zespołu Oceniającego PKA z przedstawicielami studentów ocenianego kierunku wzięło udział około 26 studentów III roku. Studenci chętnie odpowiadali na pytania i aktywnie włączali się w rozmowę. Spośród najmocniejszych stron prowadzonego procesu kształcenia, studenci wskazali przede wszystkim duże zaangażowanie i elastyczne podejście kadry akademickiej, która szybko reaguje na potrzeby studentów w zakresie praktycznych zagadnień dotyczących przyszłej lub obecnej pracy zawodowej w obszarze problematyki zarządzania. Studenci podkreślili ponadto wysoki poziom merytoryczny kadry oraz docenili dobre podejście dydaktyczne, dzięki któremu łatwiej można przyswoić treści kształcenia. Ponadto studenci sygnalizowali duże zadowolenie z faktu, iż poza czesnym Uczelnia nie pobiera od nich żadnych dodatkowych opłat związanych z kształceniem.

Podczas spotkania studenci nie wskazali słabych stron kształcenia, jednakże podkreślili chęć zwiększenia liczby przedmiotów o charakterze czysto praktycznym w toku studiów. Poinformowali także Zespół Oceniający PKA, że postulat ten został nieformalnie zgłoszony władzom uczelni, a te zobowiązały się do przeprowadzenia analizy planu i dokonaniu stosownych zmian w przyszłym roku akademickim.

Studenci pozytywnie wypowiadali się także w odniesieniu do systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej, nie zgłaszając przy tym żadnych dodatkowych uwag.

Zaleca się niezwłoczne dostosowanie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej do wymogów prawa, szczególnie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1

Zasady rekrutacji są przejrzyste, jasno określone i umożliwiają przeprowadzenie procesu rekrutacji studentów z poszanowaniem zasady równości przy braku dyskryminacji.

7.2

System oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i wystandardyzowany, określa wymagania studentów, zapewniając jednocześnie obiektywizm ocen. Jest odpowiednim instrumentem motywującym studentów do poszerzania swoich kompetencji.

7.3

Poziom umiędzynarodowienia studiów jest marginalny, pomimo możliwości skorzystania z programów wymiany z uczelniami i firmami zagranicznymi funkcjonującymi w regionie. Niezbędne jest podjęcie bardziej skutecznych inicjatyw zwiększających stopień internacjonalizacji kształcenia na ocenianym kierunku.

Ze względu na specyfikę prowadzonego kształcenia, Uczelnia nie prowadzi formalnej współpracy z innymi uczelniami, a tym samym nie zapewnia możliwości wykorzystania programów mobilności studenckiej.

7.4

Uczelnia oferuje odpowiedni zakres wsparcia naukowego, dydaktycznego i socjalnego, a poprzez swoje działania wspiera rozwój studentów ocenianego kierunku.

Nieodzowne jest niezwłoczne dostosowanie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej do wymogów prawa, szczególnie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) został zatwierdzony Uchwałą nr 97 (2/2012) z dnia 2 marca 2012 r. Senatu Nadbużańskiej Szkoły Wyższej.

Określony przez Uczelnię SZJK określa jego cele, do których zalicza:

- stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia prowadzonego w Uczelni,
- podniesienie rangi pracy dydaktycznej,
- tworzenie procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów uwzględniających systemy stosowane m. in. w Unii Europejskiej,
- zwiększenie mobilności studentów, w kraju i za granicą,
- informowanie społeczeństwa, w szczególności uczniów szkół średnich, kandydatów na studia, pracodawców oraz administracji państwowej i samorządowej, o metodach oceny jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów.

System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje:

- monitorowanie standardów akademickich,
- ocenę procesu nauczania,
- ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- ocenę dostępności informacji na temat kształcenia,
- ocenę mobilności studentów,
- ocenę warunków socjalnych studentów,
- zbieranie opinii absolwentów Uczelni o przebiegu odbytych studiów,
- zbieranie opinii pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów Uczelni,
- wypracowanie instrumentów służących realizacji powyższych zagadnień.

System powinien być wykorzystywany do:

- stałego doskonalenia warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego,
- prowadzenia przejrzystej polityki kadrowej,
- wspierania innowacji dydaktycznych,
- polityki Uczelni w zakresie naboru (limitów miejsc) na kierunki studiów.

Informacje pozyskane w wyniku stosowania uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Senatu Uczelni, który ponadto dokonuje analizy i oceny funkcjonowania systemu.

Analiza i ocena przedłożonego przez Uczelnię Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia upoważnia do stwierdzenia, że nie spełnia on wymagań narzuconych znowelizowaną Ustawą prawo o szkolnictwie wyższym oraz treścią Rozporządzenia Ministra MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Jego zawartość ujmuje, w ograniczonym zakresie, aspekt funkcjonalny (brak jest, bowiem istotnych funkcji, które ten system powinien realizować. Aspekt strukturalny nie znajduje odzwierciedlenia w funkcjonowaniu systemu (uczelnia nie wskazuje, jakie podmioty

miały by się zajmować analizą, oceną i doskonaleniem systemu). Dwa pozostałe aspekty – instrumentalny oraz czynnościowy zdecydowanie najmocniejsze wskazują na trzy podstawowe narzędzia stosowane w budowie kultury jakości. Są to ankieta studenta, ankieta absolwenta oraz arkusz hospitacji. Dla nich określono, choć ogólnie zarysowane procedury.

Władze Uczelni w trakcie wizytacji poinformowały zespół oceniający PKA, że prace nad nowym projektem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uczelni oraz na Wydziale Nauk Społecznych są daleko zawansowane. Projekt takiego dokumentu będą gotowe przesłać niezwłocznie po zakończeniu wizytacji.

Po zakończeniu wizytacji, Zespół oceniający otrzymał projekt Wewnętrznego System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Według deklaracji władz Szkoły ma być przyjęty Uchwałą Senatu NSW w Siemiatyczach w najbliższym czasie.

Dokonując analizy tego dokumentu należy jednoznacznie zauważyć, że stanowi on zdecydowanie doskonalszy, niż dotąd obowiązujący, instrument budowania kultury jakości w Szkole. Jego podstawową zaletą jest ujęcie wszystkich aspektów systemu, choć w różnym stopniu poprawności ich opisu.

Wnikając w treść przedstawionych w projekcie rozstrzygnięć należy podkreślić, że zdecydowanie poprawiono aspekt strukturalny systemu. Senat przyjmuje, że za nadzorowanie, wszelkich przedsięwzięć podejmowanych na rzecz przestrzegania zasad, procedur, założeń dotyczących funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uczelni, odpowiada powołana przez Senat Uczelniana Komisja do spraw Jakości Kształcenia.

Projekt przedstawia skład Komisji, wskazując w nim, oprócz pracowników Szkoły jako interesariuszy wewnętrznych inną ich grupę - przedstawiciela studentów, wskazanych przez Zarząd Samorządu Studentów. To z pewnością ważny składnik systemu zapewniania jakości kształcenia.

Senat nakłada na Komisję cele zmierzające do zapewniania i doskonalenie jakości kształcenia Komisja, a w szczególności:

- realizację misji uczelni,
- dbałość o podniesienie rangi pracy dydaktycznej,
- wspieranie w miarę możliwości podnoszenie dorobku naukowego kadry dydaktycznej,
- kształtowanie w studentach twórczych osobowości oraz umiejętności zdobywania wiedzy, poprzez wysoką jakość kształcenia i elastyczny system nauczania,
- podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności Uczelni wobec innych uczelni polskich.

Komisja, w zakresie przedmiotowym ustalonym wyżej, opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski i projekty działań. Do jej obowiązków należy także przygotowanie procedur zarządzania jakością. Komisja przygotowuje także sprawozdanie z oceny własnej, stanowiące wynik ewaluacji jakości kształcenia na Uczelni, które przedstawia Dziekanowi Wydziału. Analizowany tu projekt (SZJK) wyznacza także zakres kompetencji Przewodniczącego Komisji.

Oceniając ten wymiar Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należy odnotować jego odpowiedniość z podstawowymi rozstrzygnięciami narzuconymi przez cytowane powyżej akty normatywne. Nie identyfikuje się jednak kilku istotnych celów systemu, do których zaliczyć można:

- badanie efektów kształcenia w programach kształcenia na studiach I stopnia,
- wykorzystanie interesariuszy w określaniu, ocenie i współtworzeniu efektów kształcenia,
- badanie efektów kształcenia na rynku pracy,
- analiza i ocena zasobów osobowych, materialnych i finansowych,
- doskonalenie systemu informacyjnego.

Generalnie aspekt strukturalny systemu można ocenić jako w pełni, a aspekt funkcjonalny na znacząco.

Analiza aspektu czynnościowego i instrumentalnego pozwala zidentyfikować podstawowe procedury, za które Senat Uczelni przyjmuje:

- przestrzeganie zapisów i regulacji objętych regulaminem studiów,
- realizowanie procedury hospitacyjnej,
- realizowanie procedury ankietyzacji,
- realizowanie procedury oceny nauczyciela akademickiego,
- realizowanie procedury dotyczącej odbywania i dokumentowania praktyk studenckich,
- zapewnienie przejrzystych i zgodnych z regulacjami prawnymi kryteriów przyjęć na studia.

Oceniając ten wymiar SZJK należy stwierdzić tylko częściową jego odpowiedniość w stosunku do wskazanego wcześniej zbioru celów.

Należy podkreślić, że Władze Szkoły wymieniają techniki służące do ewaluacji kształcenia, odpowiednio do wymienionego w projekcie, a przedstawionego powyżej zestawienia procedur. Dotyczą one wyłącznie ogólnouczelnianego systemu badań ankietowych, który obejmuje ankietę studenta (jedna ankieta) oraz ankietę absolwenta (dwie ankiety). Precyzują równocześnie ustalony tryb ich realizacji.

Ocena aspektu czynnościowego i instrumentalnego SZJK upoważnia do konstatacji, że są one rozwiązane w sposób nie do końca satysfakcjonujący. To, co powinno być przedmiotem dalszej uwagi władz Szkoły to pełniejsze uspoźnienie aspektu czynnościowego z poszerzonym zakresem celów systemu, a także określenie dla każdego z nich procedury realizacji celu oraz metod czy technik pomocnych do ich realizacji.

Oceniając w sposób kompleksowy SZJK w NSW w Siemiatyczach trzeba podkreślić konieczność przyjęcia formie Uchwały Senatu jego znowelizowanej postaci. Nieodzowne jest również dalszego jego doskonalenie zgodnie z podanymi powyżej kierunkami zmian.

Dokonując oceny działań prowadzonych przez Wydział zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia należy stwierdzić, że są one skuteczne, choć, i na to trzeba zwrócić uwagę, niesformalizowane. Potwierdzeniem takiej opinii są wypełnione, a wskazane w toku poprzedniej akredytacji (zob. załącznik nr 3), zalecenia dotyczące realizacji standardów kształcenia w zakresie języków obcych, przedmiotów poszerzających wiedzę humanistyczną oraz przedmiotów do wyboru. Świadczą o tym również opinie studentów prezentowane w toku spotkania z ekspertem Zespołu Oceniającego PKA, w których mocno

eksponowane były przedsięwzięcia podejmowane przez władze Uczelni mające na celu doskonalenie wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia. Takie działania były omawiane w poprzednich częściach Raportu.

Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, jest zadowolająca. Taka ocena wynika z małej liczby studentów, prowadzenia kształcenia niemal w formule studiów elitarnych, traktowaniu studentów podmiotowo, w bezpośrednim z nimi kontakcie. Skutkuje to relatywnie mało skomplikowanym, opartym bez mała na relacjach w części niesformalizowanych, procesie zarządzania dydaktyką. Wszystkie podejmowane działania w zakresie doskonalenia programu kształcenia charakteryzują się dużą prostotą, określonymi, choć nie sformalizowanymi kanałami informacyjnymi, a zarazem ich dużą skutecznością. Istotnym wyzwaniem przed władzami Szkoły jest przekonanie wszystkich jej interesariuszy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych o konieczności patrzenia i rozumienia kształcenia jako procesu nabywania efektów kształcenia, nieustannie się zmieniających i ciągle wymagających i to przez Szkołę ich doskonalenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, należy zauważyć brak prowadzonych systematycznie i kompleksowo działań o sformalizowanym charakterze. Z rozmów z władzami Uczelni wynika, że takowe przedsięwzięcia, choć nie w sposób systematyczny były podejmowane. Sprowadzały się one, jak to zauważaliśmy kilkakrotnie w poprzednich częściach Raportu, do wykonywania działań inicjowanych przez studentów jako interesariuszy wewnętrznych.

8.2)

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest zróżnicowany.

Studenci jako interesariusze wewnętrzni mają zapewniony udział w gremiach decyzyjnych, tj. Radzie Wydziału i Senacie. Udział studentów w tych gremiach przekracza 20% ich składu, co oznacza że spełnione są dyspozycje odpowiednio art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.).

Studenci wykazują duże zainteresowanie, co podkreślali na spotkaniu z członkami Zespołu Oceniającego PKA zagadnieniami jakości kształcenia, głównie wynikającymi z przeświadczenia, iż od tego zależy wartość ich dyplomu na rynku pracy.

Stopień upowszechnienia wyników monitorowania jakości kształcenia i uzyskanych w ten sposób informacji na temat oceny i doskonalenia efektów kształcenia sprowadzono do ankietyzacji poszczególnych grup respondentów, którymi są interesariusze wewnętrzni nie ma charakteru systemowego. Jego analiza wskazuje, że ma on ograniczony charakter,

Na Uczelni prowadzone są cykliczne badania ankietowe w formie papierowej, pozwalające zebrać informacje dotyczące atrakcyjności studiów, oceny zajęć dydaktycznych a także mocnych i słabych stron uczelni. W zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych, pytania ankietowe dotyczą znaczenia uczelni dla wykształcenia, stopnia stawianych wymagań, sposobu sprawdzania wiedzy, sposobu przygotowywania wykładowców do zajęć, atrakcyjności i formy prowadzenia wykładów oraz atmosfery na zajęciach. Każdorazowo po zakończeniu badania sporządzany jest raport końcowy, który przedstawiany jest na posiedzeniu Senatu Uczelni.

Odnosząc się do badań ankietowych, należy zwrócić uwagę, iż nie obejmują one wszystkich studentów, a jedynie grupę studentów wybranych losowo. W ubiegłym roku akademickim ankietę została przeprowadzona na grupie 24 studentów III roku. Nie dotyczą one jednak interesariuszy zewnętrznych.

Należy docenić fakt, iż Uczelnia stara się wdrażać pełny system ewaluacji zajęć dydaktycznych (połączony także z systemem hospitacji zajęć), jednakże posiada on kilka mankamentów. Zaleca się, więc modyfikację zasad prowadzenia ankietyzacji, poprzez rozszerzenie jego zasięgu na wszystkich studentów ocenianych kierunków. Ponadto zaleca się również weryfikację zestawu pytań w ramach ankiety oceniającej, w celu umożliwienia pozyskania większej ilości informacji, które mogą pomóc podnieść jakość kształcenia. Obecne pytania, w szczególności dotyczące oceny zajęć, wydają się być zbyt ogólne i nie pozwalają na dokładną ocenę ich jakości.

Reasumując można stwierdzić, że wskazane powyżej przykłady w sposób przekonujący, jak się wydaje, potwierdzają fakt, że proces budowy kultury jakości w Uczelni znajduje się na etapie jego rozwoju. Skala wykorzystania interesariuszy wewnętrznych jest satysfakcjonująca, mimo stwierdzonych powyżej kilku niesprawności. Działania dotyczące wykorzystania interesariuszy zewnętrznych są jednak incydentalne, nie mają charakteru systemowych i sformalizowanych, wszystkie znajdują się na etapie pewnych wybranych działań cząstkowych. Nie mają charakteru kompleksowego, choć podejmowane przedsięwzięcia w tym zakresie uznać należy za interesujący i godne pełniejszego rozwinięcia.

Dotychczasowy udział studentów w budowie systemu zarządzania jakością kształcenia, choć niesformalizowany, godny jest odnotowania. Wynika przede wszystkim z przekonania, że to jakość kształcenia będzie w przyszłości ich szczególnym wyróżnikiem na rynku pracy.

W procesie budowy kultury jakości studentów wspierają nauczyciele akademicy. Uczestniczą oni i współdziałają ze studentami w zakresie pełnej realizacji efektów kształcenia. Należy również odnotować w tym procesie szczególną rolę władz Uczelni. Wszystkie te grupy tworzą swoisty system podporządkowany wypełnieniu swoistej misji, jaką jest wysoka, jak na miarę ambicji i możliwości Szkoły, jakość kształcenia.

W opinii Zespołu Oceniającego PKA udział interesariuszy zewnętrznych w systemie zapewniania jakości wymaga dalszego rozwoju. Zapewnienia wysokiej jakości kształcenia obliguje do analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia z perspektywy przedsiębiorstw, instytucji i innych podmiotów funkcjonujących w toczeniu Szkoły i na rynku pracy.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		+/-	+
umiejętności	+		+		+/-	+
kompetencje społeczne	+		+		+/-	+

+ - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

+/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1

Oceniając w sposób kompleksowy SZJK w NSW w Siemiatyczach trzeba podkreślić konieczność przyjęcia formie Uchwały Senatu jego znowelizowanej postaci. Nieodzowne jest również dalszego jego doskonalenie. Aspekt strukturalny systemu można ocenić jako w pełni, a aspekt funkcjonalny na znacząco. Ocena aspektu czynnościowego i instrumentalnego SZJK upoważnia do konstatacji, że są one rozwiązane w sposób satysfakcjonujący.

Dokonując oceny działań prowadzonych przez Wydział zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia należy stwierdzić, że są one skuteczne, choć niesformalizowane.

Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, jest zadowalająca. Wszystkie podejmowane działania w zakresie doskonalenia programu kształcenia charakteryzują się dużą prostotą, bezpośredniością w kontakcie ze studentem i dużą skutecznością. Istotnym wyzwaniem przed władzami Szkoły jest przekonanie wszystkich jej interesariuszy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych o konieczności patrzenia i rozumienia kształcenia jako procesu nabywania efektów kształcenia, nieustannie się zmieniających i ciągle wymagających i to przez Szkołę ich doskonalenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, należy zauważyć brak prowadzonych systematycznie i kompleksowo działań o sformalizowanym charakterze. Z rozmów z władzami Uczelni wynika, że takowe przedsięwzięcia, choć nie w sposób systematyczny były podejmowane.

8.2

Proces budowy kultury jakości W Uczelni i na Wydziale jakości znajduje się na etapie jego rozwoju.

Skala wykorzystania interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów, w budowie systemu zarządzania jakością kształcenia, choć niesformalizowany, godny jest odnotowania. Wynika przede wszystkim z przekonania, że to jakość kształcenia będzie w przyszłości ich szczególnym wyróżnikiem na rynku pracy.

Udział interesariuszy zwłaszcza zewnętrznych w systemie zapewniania jakości jest zbyt mały, ma charakter nieformalny, jest realizowany w sposób niesystematyczny, nie ma cech systemowości. Wymaga dalszego doskonalenia i rozwoju. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia obliuguje do analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia z perspektywy przedsiębiorstw, instytucji i innych podmiotów funkcjonujących w toczeniu Szkoły i na rynku pracy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1. koncepcja rozwoju kierunku		X			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe		X			
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
6. prowadzenie badań naukowych	nie dotyczy				
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

1. Ocena misji Uczelni z punktu widzenia opisanej w niej koncepcji kształcenia wypada pozytywnie. Ujęte w misji priorytety rozwoju, a wśród nich koncepcja kształcenia, jednoznacznie potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery swej aktywności. Koncepcji kształcenia jest spójna z misją Szkoły, ale także jest właściwie uszczegółowiona w postaci działań strategicznych.

2. Proces tworzenia koncepcji kształcenia, były przedmiotem obrad ciał kolegialnych, w których uczestniczyli studenci, jako interesariusze wewnętrzni. Wydział Nauk spełnia wymóg opiniowania planów studiów i programów kształcenia wynikający z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym
Wydział prowadzi niesformalizowane i niesystematyczne działania dotyczące udziału, interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w tworzeniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku nie miał charakteru powszechnego i systemowego.

Zalecenia:

Troską władz Wydziału powinno być, i to w nieodległej przyszłości, sformalizowanie działań dotyczących udziału interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia oraz nadanie im cech kompleksowości.

3. Przyjęte kierunkowe efekty kształcenia są adekwatne do efektów kształcenia w obszarze kształcenia nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia profilu ogólnoakademickiego. Zestaw kierunkowych efektów kształcenia jest w swojej zasadniczej konstrukcji poprawny. Występuje spójność w systemie szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia.

Zalecenia:

Nieodzwonne jest dalsze doskonalenie efektów kształcenia tak, aby lepiej tworzyły ramy dla ocenianego kierunku „zarządzanie” i kształtowały jego unikalną tożsamość. Identyfikowana słabością efektów kierunkowych, którą należy wyeliminować jest ich nazbyt ogólny charakter. Występuje spójność w systemie szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia.

4. Efekty kształcenia programu kształcenia na kierunku „zarządzanie” zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. W zdecydowanej większości przedmiotów właściwe sformułowano szczegółowe efekty kształcenia i występuje tu ich zgodność zarówno z celami przedmiotów jak i z treściami programowymi. Zdarzają się jedynie nieliczne przypadki zbyt ogólnego formułowania celów szczegółowych.

Część Kart przedmiotów nie uwzględnia opisu zakładanych efektów kształcenia. W pozostałych przypadkach, efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Zalecenia:

Konieczne jest zapewnienie zgodności celów kształcenia z treściami programowymi w Kartach wszystkich przedmiotów. Niezbędne jest również uszczegółowienie niektórych celów szczegółowych przedmiotów, tak, aby standard, w tym zakresie, był jednolity.

5. System oceny szczegółowych efektów kształcenia można ocenić pozytywnie. Ocena weryfikacji efektów kształcenia na podstawie analizy prac przejściowych, wyników procesu dyplomowania, czy średnich ocen pozwala zakładać, iż proces ten przebiega prawidłowo. Występuje tendencja do zawyżania ocen prac dyplomowych. Nie budzi wątpliwości całość procesu weryfikacji efektów kształcenia praktyk zawodowych oraz procesu dyplomowania. Przyjęty system weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia na wszystkich etapach jest prawidłowy i obejmuje weryfikację wszystkich elementów (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne).

Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. System jest powszechnie znany studentom. Dostępność opisu zakładanych efektów kształcenia jest niewystarczająca. W trakcie wizytacji Uczelni, opis zakładanych efektów kształcenia zawarty jest jedynie w części Kart przedmiotów udostępnionych w bibliotece oraz dziekanacie. Niezbędne jest ukończenie prac nad nową witryną internetową Uczelni i udostępnienie na niej kierunkowych efektów kształcenia oraz Kart przedmiotów uwzględniających opis zakładanych efektów kształcenia.

Poziom prac licencjackich jest zróżnicowany. Szereg nie mieści się w kanonie kierunku studiów.

Zalecenia:

Niezbędne jest ukończenie prac nad nową witryną internetową Uczelni i udostępnienie na niej kierunkowych efektów kształcenia oraz Kart przedmiotów uwzględniających opis zakładanych efektów kształcenia.

Konieczne jest dalsze doskonalenie prac licencjackich w kierunku ich zgodności z kanonem kierunku studiów, a także zdecydowane ograniczenie zjawiska zawyżania ocen.

6. Uczelnia rozpoczęła proces monitorowania losów absolwentów i spełnia podstawowe wymagania w tym zakresie.

Zalecenia:

Proces monitorowania losów absolwentów ten powinien być dalej systematycznie rozwijany i doskonalony.

7. Dobór treści kształcenia, form kształcenia oraz wykorzystywanych metod dydaktycznych należy uznać za właściwy do osiągnięcia efektów kształcenia na profilu ogólnoakademickim. Treści kształcenia odpowiadają przyjętym kierunkowym efektom kształcenia, można je określić jako adekwatne w stosunku do tradycyjnego kanonu kształcenia na kierunku „zarządzanie”. Analiza treści Kart przedmiotów w szczególności w zakresie celów poszczególnych przedmiotów, przyjmowanych przedmiotowych efektów kształcenia, treści kształcenia oraz stosowanych metod dydaktycznych pozwala potwierdzić, iż zachodzą warunki umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Przyjęte założenia systemu punktacji ECTS należy uznać za prawidłowe. Można stwierdzić, iż organizacja praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów nie budzi zastrzeżeń. Następuje weryfikacja efektów kształcenia przewidzianych dla praktyki zawodowej także w przypadku studentów zwolnionych z jej odbywania.

8. Występuje spójność zakładanych efektów kształcenia, treści programowych, form i metod dydaktycznych.

9. Liczba nauczycieli akademickich Wydziału Nauk Społecznych Nadbużańskiej Szkoły Wyższej im. Marka J. Karpia w Siemiatyczach oraz posiadane przez nich kwalifikacje są wystarczające dla osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na kierunku „zarządzanie”.

10. Do minimum kadrowego zaliczono wszystkich zgłoszonych nauczycieli akademickich, czyli 1 profesora, 2 doktorów habilitowanych i 6 doktorów (w tym 5 z dorobkiem z zakresu nauk o zarządzaniu i 1 z zakresu ekonomii). Z formalnego i merytorycznego punktu widzenia można stwierdzić, że NSW spełnia wymogi w zakresie minimum kadrowego dotyczące kształcenia na I stopniu studiów, o profilu ogólnoakademickim, na kierunku „zarządzanie”.

11. Kadra naukowo-dydaktyczna jest mało stabilna (przeciętny staż pracy 3,5 roku), ale bardzo zaangażowana w funkcjonowanie Uczelni. Wykładowcy posiadają relatywnie bogaty dorobek publikacyjny (od 7 do 38 publikacji za lata 2007-2012). W Uczelni zatrudnieni są wykładowcy z pasją, co jest zauważane i doceniane przez studentów. Uczelnia wspiera w zadowalający sposób ich rozwój naukowy.

12. Baza dydaktyczna i infrastruktura Uczelni umożliwiają realizację założonych efektów kształcenia. Dotyczy to zarówno sal dydaktycznych, jak i laboratoriów. Pewne wątpliwości budzi jedynie bardzo skromny zasób książek i czasopism zgromadzonych w bibliotece, który wymaga systematycznego uzupełniania. Podobnie identyfikuje się brak gier symulacyjnych i

innego specjalistycznego oprogramowania. Uczelnia nie dysponuje również dostępem do bazy Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Baza dydaktyczna jest właściwie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zalecenia:

Konieczne jest ciągle uzupełnianie księgozbiory biblioteki, zakup specjalistycznego oprogramowania a także udostępnienie studentom dostępu do bazy Wirtualnej Biblioteki Nauki.

13. Zasady rekrutacji są przejrzyste, jasno określone i umożliwiają przeprowadzenie procesu rekrutacji studentów z poszanowaniem zasady równości przy braku dyskryminacji.

14. System oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i wystandardyzowany, określa wymagania studentów, zapewniając jednocześnie obiektywizm ocen. Jest odpowiednim instrumentem motywującym studentów do poszerzania swoich kompetencji.

15. Poziom umiędzynarodowienia studiów jest marginalny, pomimo możliwości skorzystania z programów wymiany z uczelniami i firmami zagranicznymi funkcjonującymi w regionie. Niezbędne jest podjęcie bardziej skutecznych inicjatyw zwiększających stopień internacjonalizacji kształcenia na ocenianym kierunku.

Ze względu na specyfikę prowadzonego kształcenia, Uczelnia nie prowadzi formalnej współpracy z innymi uczelniami, a tym samym nie zapewnia możliwości wykorzystania programów mobilności studenckiej.

Zalecenia:

Pomimo nietypowych warunków, w jakich funkcjonuje NSW konieczne jest dalsze intensyfikowanie działań zmierzających do zwiększenia stopień internacjonalizacji kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

16. Uczelnia oferuje odpowiedni zakres wsparcia naukowego, dydaktycznego i socjalnego, a poprzez swoje działania wspiera rozwój studentów ocenianego kierunku.

Regulaminu przyznawania pomocy materialnej nie spełnia wszystkich wymagań nałożonych Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zalecenia:

Nieodzowne jest niezwłoczne dostosowanie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej do wymogów prawa, szczególnie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

17. Oceniając w sposób kompleksowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia w NSW w Siemiatyczach trzeba podkreślić konieczność przyjęcia formie Uchwały Senatu jego znowelizowanej postaci. Nieodzowne jest również dalszego jego doskonalenie. Aspekt strukturalny systemu można ocenić jako w pełni, a aspekt funkcjonalny na znacząco. Ocena aspektu czynnościowego i instrumentalnego SZJK upoważnia do konstatacji, że są one rozwiązane w sposób satysfakcjonujący.

Dokonując oceny działań prowadzonych przez Wydział zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia należy stwierdzić, że są one skuteczne, choć niesformalizowane. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, jest zadowalająca. Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i

doskonaleniu programu kształcenia, należy zauważyć brak prowadzonych systematycznie i kompleksowo działań o sformalizowanym charakterze.

Zalecenia:

Konieczne jest przyjęcie uchwały będącej nowelizacją Systemu zapewniania Jakości Kształcenia. Nieodzowne jest także jego permanentne doskonalenie. Należy również podjąć systematyczne działania mające na celu analizę efektów kształcenia, monitorowanie i doskonalenie programu kształcenia.

18. Proces budowy kultury na Wydziale jakości znajduje się na początkowym etapie jego tworzenia.

Skala wykorzystania interesariuszy wewnętrznych, zwłaszcza studentów, w budowie systemu zarządzania jakością kształcenia, choć niesformalizowana, godna jest odnotowania. Wynika przede wszystkim z przekonania, że to jakość kształcenia będzie w przyszłości ich szczególnym wyróżnikiem na rynku pracy.

Udział interesariuszy zwłaszcza zewnętrznych w systemie zapewniania jakości jest zbyt mały, ma charakter nieformalny, jest realizowany w sposób niesystematyczny, nie ma cech systemowości. Wymaga dalszego doskonalenia i rozwoju. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia obliguje do analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia z perspektywy przedsiębiorstw, instytucji i innych podmiotów funkcjonujących w toczeniu Szkoły i na rynku pracy.

Zalecenia:

Konieczny jest bardziej aktywny udział interesariuszy zewnętrznych w systemie zapewniania jakości kształcenia. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia obliguje do analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia z perspektywy przedsiębiorstw, instytucji i innych podmiotów funkcjonujących w toczeniu Szkoły i na rynku pracy.